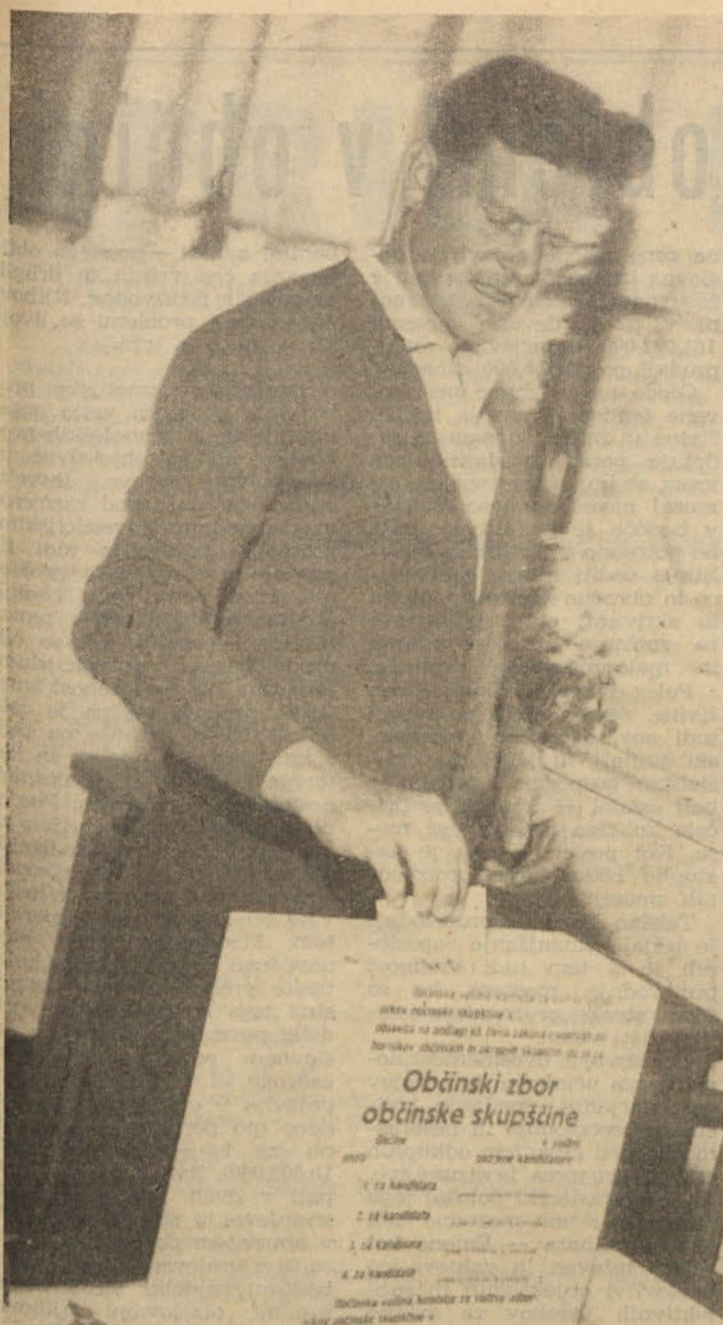

Priprave za skupščinske volitve

Za skupščinske volitve je bilo doslej že mnogo priprav. O njih je razpravljala 6. plenarna zasedanja SZDL, ki je obravnavala aktualno problematiko kadrovske politike in naloge socialistične zveze v pripravi za volitve. O vlogi skupščin in pripravi na volitve je razpravljala tudi glavni odbor SZDL Slovenije na svoji 8. redni seji. Prav tako je razpravljala o pripravi na volitve, o dosedanjem delu in vlogi občinske skupščine tudi razširjeni plenarni družbenopolitični organizaciji naše občine.

Socialistična zveza in druge družbenopolitične organizacije bodo nosilec politične aktivnosti v javnem oblikovanju kadrovske politike za skupščinske volitve. Strukturne kadrovske potrebe skupščine morajo izhajati iz njene vloge in nalog v prihodnjem obdobju pa pri tem upoštevati družbeni razvoj. Zato bo družbenopolitične potrebe glede skupščinske strukture mogoče najpopolneje uresničiti s širokimi in pravočasnimi pripravami, ki jih bo izvajala socialistična zveza v volilnem procesu.

Prihajamo v obdobje, ko postajajo volitve vedno bolj del samoupravnih nalog vseh občanov in so ob demokratični kadrovske politike občani dolžni, da sami izbirajo predloge in predlagajo, kdo naj jih zastopa v organih družbenega upravljanja.

Pri skupščinskih volitvah aprila prihodnjega leta, ko bomo volili polovico sestava vseh skupščin, se bo občan-volivec pojavil v novi luči. Nič več ne bo samo predlagatelj in potrjevalec kandidatur, temveč bo neposredno zadolžen tudi pri izboru predlogov kandidatov ali — kakor temu pravimo — pri evidentiranju. Če pri zadnjih volitvah 1963. leta smo v uveljavljanju demokratičnosti in upoštevanju predlogov občanov napravili korak naprej. Vendar je bilo to še premalo. Širše izbore predlogov za kandidate so pripravili politični aktivisti, ki so na podlagi potreb nove skupščine zbirali predloge in jih predlagali volivcem v razpravo. Pri volitvah, na katere se pripravljamo, pa bodo tudi to nalogo izvajali volilci sami. Zato bomo morali na sestankih Socialistične zveze in drugih družbenopolitičnih organizacij razpravljati o možnih kandidatih in jih evidentirati. Za evidentiranje se bomo morali posluževati vseh sestankov, ki bodo v tem času; posebej so za to primerne volilne konference SZDL in zbori volivcev, na katerih se bo razpravljalo o družbenem načrtu za prihodnje leto. Sklicevati pa bomo morali tudi drugih sestankov po volilnih enotah in se posluževati tudi drugih oblik, kot npr. anket in podobno. Izbor najboljših kandidatov je najpomembnejši del volilnega sistema in mu bomo morali zato posvetiti največ pozornosti.

Marsikje se postavlja tudi vprašanje števila kandidatov za en mandat. Odgovor je jasn: izbira števila kandidatov za en mandat je izključno stvar občanov samih, ker bistvo demokratizma ni v tem, ali bo eden ali več kandidatov, temveč v spoštovanju pravic občanov, da sami neposredno odločajo o tem. Pri vsem tem pa je važno, da uživajo vsi kandidati enako zaupanje občanov. Izbor kandidatov mora izhajati iz tistih oseb, ki rastejo iz neposredne družbenopolitične aktivnosti in po svojih kvalitetah najbolj ustrezajo zahtevam družbenopolitičnega dela.

Cepprav ustava načelno dopušča možnost ponovnega kandidiranja odbornikov, izvoljenih za dve leti, obstaja mnenje, da te možnosti ne uveljavljamo, razen v izjemnih primerih in na podlagi javnega političnega sklepa o tem.

MOŠČANSKA SKUPNOST

GLASILO Občine SZDL LJUBLJANA MOSTE-POLJE

LETO V. ŠT. 12. DECEMBER 1964

APRILA BOMO VOLILI

◀ POLOVICO SESTAVA SKUPŠČINE

DVE LETI DELA

komunalne skupnosti socialnega zavarovanja

Socialno zavarovanje je prav gotovo ena izmed najpomembnejših institucij v našem družbenem redu. Z zakonom o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja so bile pristojnosti v zvezi z upravljanjem skladov prenesene nazval, torej čim bližje zavarovancu, ki sredstva skladov ustvarja in jih po potrebi tudi troši. V ta namen so bile ustanovljene komunalne skupnosti, za katere je pogoj, da zajemajo vsaj 10.000 aktivnih zavarovancev na področju ene ali več komun, s čimer naj bi bil zagotovljen čimvečji interes zavarovancev in delovnih organizacij za stroške socialnega zavarovanja in usklajitev celotne politike tega zavarovanja z interesi in materialnimi možnostmi komun.

Na področju našega okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani je bilo oktobra 1962 ustanovljenih 9 komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja, med njimi tudi naša, ki zajema občini Moste-Polje in Litija ter šteje 19.457 aktivnih zavarovancev - delavcev, 5.289 upokojenecv in invalidov in 18.933 družinskih čla-

nov, skupaj torej 43.679 zavarovanih oseb. Skupščina komunalne skupnosti, ki je njen družbeni organ, šteje 34 članov, v dveh letih obstoja pa je na 10 zasedanjih razpravljala o številnih problemih, ki neposredno vplivajo na trošenje sredstev, in sprejela vrsto temeljnih splošnih aktov za svoje zakonito poslovanje, za

poslovanje sklada in seveda tudi za poslovanje zavoda za socialno zavarovanje, ki na osnovi sklepov in smernic naše in drugih skupnosti izvaja zdravstveno zavarovanje.

Osnovni akti, o katerih je skupščina razpravljala in sklepala, so bili program dejavnosti v letih 1963 in 1964, v katerem so načela o financiranju in izvajanju zdravstvenega zavarovanja, o rehabilitaciji in zaposlovanju delovnih invalidov, o sodelovanju delovnih organizacij pri izvajanju socialnega zavarovanja, nadalje pravilnik o uveljavljanju zdravstvenega zavarovanja, finančni načrt sklada za leto 1963 in 1964 in na njegovi osnovi določitev osnovne stopnje za zdravstveno zavarovanje, sklep o pogojih in načinu predpisovanja dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje in sklep o sodelovanju delovnih organizacij pri

(Nad. na 10. str.)

AKTUALNI GOSPODARSKI PROBLEMI V OBČINI

Razvoj gospodarskih gibanj v naši občini je še nadalje usmerjen k vzponu, čeprav se pojavlja ob tem vrsta problemov, ki zmanjšujejo njegovo učinkovitost in zadržujejo stopnjo dinamike pozitivnih gospodarskih pojavov.

Takšna ocena izhaja iz ugotovitve, ki jih kažejo nekateri temeljni kazalci gospodarskih gibanj.

Vsebinsko našega celotnega gospodarskega življenja določajo razvojne smeri, ki jih kaže industrijska proizvodnja. Zato izhaja uvodna ugotovitev prav iz značilnosti, ki jih izkazujejo gospodarska gibanja v industriji.

FIZIČNI OBSEG PROIZVODNJE V INDUSTRIJI

bo po oceni za leto 1964 v primerjavi s preteklim letom porasel za 12%, vendar ne bo s tem dosežen tempo razvoja, kot je bil predviden z letnim družbenim načrtom, ki usmerja razvoj na povečanje v primerjavi z letom 1963 v stopnji 16,3%. To pa tudi kaže na zaostajanje dinamike razvoja v primerjavi z letom 1962, ko se je povečala za 16,5%. Zahteva, da je v letu 1964 obdržati stopnjo razvoja iz leta 1963, ne bo v celoti izpolnjena. Vsekakor je takšen zaključek globalne vrednosti, in to predvsem zaradi tehnoloških in ekonomskih razlik med podjetji v strukturi industrijske proizvodnje. V strukturi se namreč pojavljajo podjetja, ki preokračujejo plansko zadolžitve, in podjetja, ki v tem močno zaostajajo.

VREDNOST INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE

bo dosegla planirano raven in jo malenkostno presegala. Planska naloga je določala povečanje za 10,3%, medtem ko

kaže ocena za leto 1964 na povečanje za 11%. To pomeni, da bo zaostajanje fizičnega obsega proizvodnje dopolnjeno z vplivom cen, s čimer bodo ustvarjena planirana sredstva, dosežena v realizaciji sicer zmanjšane obsega proizvodnje.

Vsebinsko izredno pomemben družbeno-gospodarski kazalec je

GIBANJE ZAPOSLENOSTI

in v njej produktivnost dela. Ocena za letošnje leto kaže na 2% povečanje zaposlenosti v industrijski proizvodnji, medtem ko je bilo plansko povečanje predvideno s stopnjo 6,8%. Globalno vzeto je ta kazalec zadovoljiv, vendar z upoštevanjem dejstva, da je k temu prispevala glavni delež reorganizacija podjetja Emona. Vsa ostala podjetja pa so povečala zaposlenost nad planirano, in sicer v mejah 8 do 10%, torej nad planirano stopnjo 6,8%. Takšna dinamika zaposlenosti in že prej ugotovljeno zaostajanje fizičnega obsega proizvodnje povzroča v teh podjetjih tudi zaostajanje v dinamiki

PRODUKTIVNOSTI DELA

Ta globalna ugotovitev v družbeno-gospodarskem pogledu ne zadovoljuje, zato bo v bodoče terjala močnejše ukrepanje na področju ekonomike in organizacije podjetij in pa poglobljeno metodologijo evidence in analize produktivnosti na vseh nivojih v podjetjih in občini.

Takšne smeri gospodarskega gibanja v industrijskih podjetjih kažejo, da so le-te vse preveč usmerjene v ekstenzivno gospodarjenje in pri organiziranju proizvodnega in sploh poslovnega procesa vse premalo odkrivajo potencialne možnosti za intenzifikacijo gospodarjenja znotraj podjetja, s čimer naj bi v manjši meri izkoriščale trenutne konjunkturalne situacije, ki jih povzroča nestabilno tržišče. Vsako orientiranje na reševanje gospodarskih problemov z zviševanjem cen je že naprej obsojeno na kratkotrajen poslovni učinek. Zato je imeti takšno preorientacijo v vodenju in organizaciji podjetij še vedno za osnovo vseh gospodarskih ukrepov in akcij v podjetjih, obstoječe stanje po ocenitvi pa kot enega od bistvenih problemov bodočega razvoja delovnega procesa in gospodarjenja v delovnih kolektivih.

Po dosedanjih intenzivnosti izpolnjevanja izvoznih nalog in oceni izvoza do konca leta je mogoče pričakovati, da se bo celoten izvoz povečal proti letu 1963 za 16%, in sicer iz industrije za 36% in iz kmetijstva za 4%. To je vsekakor močna spodbuda za nadaljnji porast izvoza v prihodnjem po-

(Nad. na 2. str.)

Aktualni gospodarski problemi v občini

(Nad. s 1. str.)

slovnem obdobju, čeprav bo vsako povečanje doseženo s dinamiko terjalno dodatne notranje organizacijske in komercialne napore.

Podobne temeljne zaključke o smereh gospodarskega gibanja lahko napravimo tudi za

OSTALE GOSPODARSKE DEJAVNOSTI

Kmetijstvo, gradbeništvo in promet dosegajo pričakovani razvoj, medtem ko se nekoliko hitreje razvijajo dejavnosti, ki so bile doslej v dinamiki razvoja vedno v zaostanku. To so storitvene obrti, trgovina in gostinstvo. Vendar izkazuje dosežena dinamika še vedno prenizko stopnjo, da bi se nadomestilo zamujeno in omogočilo zadovoljevanje čedalje hitreje rastočih potreb občanov.

Področje družbene ekonomike, ki obravnava dogajanje v

RAZŠIRJENI REPRODUKCIJI

kot temeljnem pogoju vsega nadaljnjega razvoja materialne osnove družbenega življenja, je področje investicijske izgradnje oziroma investicijske potrošnje. Čeprav predstavlja visoka stopnja investicijske potrošnje podlago za hitrejšo rast ekonomske moči občine, je to lahko le navidezno, če ni usklajeno s splošnimi proporcijami investicij v širši družbeni skupnosti. Pri tem je treba upoštevati, da je temelj uspešnega investiranja realno ekonomsko in tehnološko programiranje investicij in pravočasna zagotovitev finančnih sredstev, ki naj čim bolj skrajša rok izgradnje novih proizvodnih kapacitet.

Cesto se v naši investicijski izgradnji dogaja, da povzroča prepočasen potek neposredne izgradnje zastarane projektiranih tehnoloških postopkov, ki terja globlje spremembe tehničnih programov, kar zopet podaljša rok pričetka proizvodnje. Dejstvo je, da poteka naša investicijska izgradnja v nasprotni smeri kot ekonomska učinkovitost investiranja. Intenzivnemu, poglobljenemu in morda dolgotrajnejšemu študiju mora slediti čim krajši in čim hitrejši rok izgradnje. Z našimi investicijami se dogaja prav nasprotno. Hitro, kratko, šablonsko študiranje programov, ki so sestavljeni predvsem za banke, povzroča zaradi nepopolnih tehnoloških programov in neurejenega financiranja dolge roke gradnje. To pa že naprej slabi in bremeni ekonomski učinek investicije.

Izhajajoč iz navedenih značilnosti razvoja razširjene reprodukcije, je razumljivo, da so se v letošnjem letu pojavili ostri ukrepi, ki naj bi uskladili stopnjo in vsebino razširjene reprodukcije z ekonomsko zmogljivostjo družbe in ekonomskimi zakonitostmi tržišča. Ti ukrepi so prizadeli tudi investicijsko izgradnjo na področju naše občine. Od predvidene vrednosti gospodarskih investicij v letu 1964 v višini 11.580.000.000 bodo — po oceni dosegle investicije v letošnjem letu le 7.862.000.000 oziroma 68 % planirane vrednosti.

V zvezi z doslednim uvajanjem ekonomskega načela v investicijsko izgradnjo je treba iskati v teh novih pogojih razvijanja razširjene reprodukcije nove vsebinske orientacije investiranja in prilagoditi investicijska vlaganja obstoječim družbenogospodarskim potrebam in pogojem.

Za delavce in občane je vsakoraz najzanimivejšje področje osebne potrošnje in v ožjem smislu

OSEBNIH DOHODKOV

Dinamika izplačanih osebnih dohodkov izkazuje v 9 mesecih 1964 nasproti istemu obdobju l. 1963 povečanje za 35 odstotkov. Takšno povečanje osebnih dohodkov pa ni istočasno spremljalo tudi enako povečanje realne vrednosti povečanih osebnih dohodkov. Nominalno povečanje osebnih dohodkov je bistveno večje od realnega, ki narašča z indeksom 120, in to zaradi splošnega dviga cen na tržišču. Zato je razumljivo, da je splošna tendenca družbene ekonomike v stabilizaciji cen, zlasti prehranjenih proizvodov, ki predstavljajo 40 % vse osebne potrošnje. Prav v tem pogledu pripada naši občinski gospodarski skupnosti še posebna odgovornost pri usmerjanju politike cen.

Na našem področju namreč poslujejo pomembni proizvajalci kruha, mesa, mleka in vrtnin, ki s svojimi proizvodi občutno vplivajo na ljubljansko tržišče s prehranjenimi proizvodi. Pomen večanja osebnih dohodkov je nujno povezovati s predhodno obravnavano problematiko razširjene reprodukcije. Gospodarske organizacije bodo morale ob sprejemu letošnjih zaključnih obračunov in s tem ob določanju o delitvi čistega dohodka težiti k doslednemu izvajanju načel politike delitve. Takšno opozorilo je še toliko potrebnije, ker se bodo v sredstvih čistega dohodka zbrala tudi sredstva, ki niso samo rezultat dela in poslovnega uspeha delovnega kolektiva, temveč tudi kot rezultat sprememb v delitvi med družbo in podjetjem. Poznavajoči na eni strani stremeljenja družbe, ki jih hoče uresničiti z navedenimi spremembami delitve, in na drugi strani načela, ki jih morajo podjetja upoštevati pri delitvi čistega dohodka, je razumljivo, da morajo biti vsa tako pridobljena sredstva usmerjena predvsem v sklade podjetja. Ta sredstva pa lahko predstavljajo prvi prihranek gospodarskih organizacij za vlaganje v vse oblike razširjene reprodukcije. Pri tem morajo delovni kolektivi skrbeti, da se bodo ustvarjali in razvijali tudi ugodni življenjski pogoji delavcev, s tem da bodo povečevali svoj stanovanjski fond, gradili vzgojno-vrstvene ustanove, izboljševali pogoje glede prehrane delavcev, omogočali potrebno rekreacijo itn. To bo mogoče doseči, če bodo del ustvarjenih sredstev čistega dohodka izločili v sklade skupne porabe, s katerih sredstvi je mogoče kriti navedene potrebe. Vsako prepotencirano usmerjanje teh sredstev v osebne dohodke bo še bolj poglobilo nestabilnost trga, to je neuravnovešenost kupnih in blagovnih skladov, in oslabilo delovni kolektiv, da bo lahko kljuboval novonastalim pogojem, ki jih terja splošna družbenogospodarska orientacija v razširjeni reprodukciji. Zato bodo morali organi upravljanja v podjetjih in občinski skupščina dosledno slediti temeljnemu načelu v gospodarjenju s sredstvi, in sicer da je pri izkoriščanju sredstev, ki so družbena lastnina, postopati po načelu dobrega gospodarjenja. Prav zaradi tega dejstva bo potrebna letošnji politiki delitve ustvarjenih sredstev čistega dohodka posvetiti posebno pozornost.

II

Pri ugotavljanju aktualnih gospodarskih problemov ni mogoče prezreti specifičnega gospodarskega položaja podjetij, ki delujejo na področju

proizvodnje prehranjenih proizvodov, in sicer Zita, Agrokombinata — Emone in KZ Polje. Njihov specifični položaj izhaja predvsem iz dejstva, da je njihova realizacija podvržena vsem zakonitostim in tendencam gibanja tržišča, pa iz dejstva, da se prosto gibanje cen prehranjenih artiklov neolajljivo povezuje z gibanjem življenjskega standarda občana v njegovem najpomembnejšem delu — prehrani. Zato je moči prav pri teh podjetjih najizraziteje občutiti umetno zadrževanje delovanja splošnih tendenc tržišča, vendar ni mogoče pričakovati, zaradi splošnega položaja na tržišču in teže pri obdržanju določene stopnje življenjskega standarda, ukrepov, ki bi sprostili gibanje cen teh artiklov. Zato je pričakovati, da bo vse težje izvedljivo vsako nadaljnje zvišanje cen. Potrebno bo usmerjati organizacijo celotnega poslovnega procesa v odkrivanju potencialnih možnosti za povečanje ekonomičnosti in rentabilnosti poslovanja, ki leže tako v objektivnih kot v subjektivnih činiteljih poslovnega procesa. Skladno z notranjimi napori delovnih kolektivov je mogoče pričakovati, da bodo sledili tudi ukrepi občinske skupščine v smeri dajanja določenih olajšav pri družbenih dajatvah in seveda v mejah njene pristojnosti.

Specifični gospodarski položaj podjetja Zito se oblikuje pod vplivom ene od njegove dejavnosti: pekarništvo.

Ta dejavnost podjetja pa se odvija v specifičnih pogojih na tržišču moke in kruha. Za to tržišče je značilno, da obstaja neskladnost med cenami kruha. Pri spremembah cen kruha v letu 1964, (ki so bile nujne zaradi podražitve pšenice in s tem tudi moke), so bili določeni takšni odnosi med cenami posameznih vrst kruha, ki naj bi zagotovili v skupnem prometu s kruhom kritje skupnih podražitev moke. Na tej osnovi so se močnejše povečale cene belega kruha, nasprotno pa so cene črnega kruha ostale pod proizvodnimi stroški. Tržišče kruha pa se ni orientiralo skladno s to težnjo, marveč se je nesorazmerno povečala potrošnja cenenejšega črnega kruha, to je artikla, ki je že v predkalkulaciji izkazoval izgubo.

AGROKOMBINAT EMONA

Čeprav posluje to podjetje v letošnjem letu (po periodičnem obračunu za obdobje I-IX/1964) s pozitivnim poslovnim uspehom, ni mogoče prezreti dejstva, da poslujejo ekonomske oziroma obratne enote kombinata z aktivno, oziroma pasivno. Mesna industrija Zalog, Maloprodaja in Družbena prehrana izkazuje poslovno izgubo. Najslabši poslovni rezultat izkazuje Mesna industrija Emona — Zalog, ki se ukvarja s pridobivanjem mesa.

Podrobnejše analize poslovanja v grozistični in detajlistični dejavnosti pri prodaji mesa kažejo, da je temeljni vzrok za takšno finančno stanje porast cen odkupnih cen živine, ki se pojavlja kot posledica povečanja povpraševanja po živini in dviga cene krmilnih artiklov, ki bistveno vplivajo na cene živine.

Osnovni problem pri prodaji mesa nastane kot posledica nesorazmerja med cenami živine in mesa.

Gibanje cen živine, ki se prosto formirajo, in gibanje cen mesa, ki so pod kontrolo, je medsebojno kalkulatивно povezano in se zato v kalkulaciji prodajne cene na osnovi tako visokega porasta odkup-

ne cene prične pojavljati poslovna izguba. Ta znaša, kot je že uvodoma navedeno, v Emoni v prvih devetih mesecih 161.022.000 dinarjev v maloprodaji pa 35.756.000 dinarjev.

Glede na že znane pričakovane tendence razvoja tržišča živine in mesa, da namreč zadržuje porast prodajnih cen mesa, se bo po vsej verjetnosti zgoraj navedeno nesorazmerje v bodoče še ponavljalo; zato bo potrebno v bodoče še temeljiteje voditi notranjo evidenco in obračun stroškov podjetja in aktivirati notranje rezerve za znižanje stroškov klanja in maloprodajnega prometa.

Poleg dvigovanja odkupnih cen živine, se je pričel pojavljati tudi nov, neugoden gospodarski činitelj, ki je že tako poslabšani gospodarski položaj še bolj oslabil — upadati je pričela količina predelanega mesa. Kot posledica tega je nastopilo izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti.

Takšno stanje v proizvodnji je terjalo zmanjšanje zaposlenih in s tem tudi vrednost proizvodnje, medtem, ko so fiksni stroški proizvodnje ostali na isti višini.

Upoštevač dvojnost negativnega učinkovanja pogojev gospodarjenja, upadanje količinske proizvodnje in nesorazmerja med gibanjem odkupnih cen in cen mesa, je razumljivo, da je gospodarski položaj tega obrata in s tem posredno tudi Agrokombinata — Emone kot celote težaven in zahteva po ugotovitvi objektivnih in subjektivnih vzrokov za takšno smer gibanja gospodarskega položaja tudi učinkovitih ukrepov predvsem znotraj delovnega kolektiva in v okviru objektivnih možnosti tudi od širše družbene skupnosti.

S podobnimi problemi se srečuje tudi

KMETIJSKA ZADRUGA POLJE

le da izhajajo vzroki gospodarskega položaja tega delovnega kolektiva prav iz nasprotnega učinkovanja trga s prehran-

benimi artikli — prostega oblikovanja cen vrtnin in drugih kmetijskih proizvodov. Njihovi gospodarski problemi so dvojni: notranji in tržni.

Specifičnost kmetijske proizvodnje povzroča vrsto organizacijskih in tehnoloških problemov, ki so objektivne in subjektivne narave. Investicijska izgradnja pod razmeroma neugodnimi investicijskimi pogoji je povzročila tudi finančne in ekonomske probleme, ki se očitujejo v visokih obremenitvah in težjih rentabilnostnih pogojih, kot so bili predvideni z investicijskimi programi. Ta specifičnost kmetijske proizvodnje pa je zelo občutljiva za nihanje na trgu s kmetijskimi pridelki, za katerega je znano, da je nasploh nestabilen in neurejen. Posebno je proizvodnja občutljiva za neizpolnjevanje pogodbenih obvez, ki izhajajo iz poslovnih odnosov med zadrugo in trgovino ter zadrugo in kooperantom. Medsebojni vplivi med navedeno specifičnostjo kmetijske proizvodnje in lastnostmi trga s kmetijskimi pridelki povzročajo nihanje v poslovnem rezultatu kmetijske zadruge, ki se v letošnjem letu pojavlja v obliki poslovne izgube (po periodičnem obračunu za I — 9/64 je enako 10.095.000). Zato bo treba ukrepati v dveh smereh: v odstranjevanju subjektivnih ovir v notranjem poslovnem procesu in v urejevanju trga s kmetijskimi pridelki ter z morebitnimi olajšavami njihovih družbenih dajatev v mejah možnosti občinske skupščine. Količinsko gibanje proizvodnje v kmetijski zadrugi in strukturne spremembe v proizvodnji kažejo, da je treba to proizvodnjo še pospeševati, vendar z istočasnim izvajanjem že prej navedenih ukrepov.

Poslovna izguba, ki se je pojavila letošnje leto, nastopa kot posledica izločitve gospodarske dejavnosti — gozdarstva, ki je doslej uravnovešala poslovni rezultat zadruge.

III

Na podlagi prehodnega obravnavanja lahko povzamemo naslednje splošne aktualne gospodarske probleme, ki so pojavljajo v naši občinski gospodarski skupnosti:

— gospodarske organizacije še vedno razvijajo svoj poslovni proces predvsem na ekstenzivni način, zato je treba pospešeno težiti za uvajanjem tistih organizacijskih in ekonomskih ukrepov, ki bodo intenzivirali nadaljnji razvoj gospodarskih organizacij;

— splošni gospodarski problem, ki izhaja iz neugodnega razmerja med izvozom in uvozom, zahteva, da še naprej povečujemo stopnjo naraščanja izvoza, ki naj bi zagotovil tudi normalno oskrbovanje z uvoženimi surovinami, kar bi dosegli z razširitvijo asortimenta izvoza in s povečanjem izvozne količine obstoječih izvoznih artiklov;

— ovire, ki so se pojavile na področju razširjene reprodukcije, zlasti v delovnih kolektivih, ki so jih razvijali s pomočjo tujih kreditnih finančnih sredstev, ne smejo zavreti smotrnosti in ekonomsko utemeljenih naporov za nadaljnji razvoj proizvodnih zmogljivosti. Pri tem pa ni mogoče zapostavljati odgovarjajočega porasta negospodarskih investicij v šolstvu, zdravstvu, komunalni in stanovanjski izgradnji, kakor tudi ne nadaljnje krepitve poslovnih zmogljivosti obrti, trgovine in gostinstva;

— krepitve materialne osnove poslovanja delovnih kolektivov, ki se pojavlja kot posledica spreminjanja delitve ustvarjenih sredstev v njihovo korist, bo terjala od delovnih kolektivov (če naj bi bila ta sredstva vsestransko smotrno izkoriščena), poglobljenega študija in programiranja uporabe teh sredstev, ki naj ustvari pravilno razmerje med gibanjem osebnih dohodkov, dinamiko razvoja razširjene reprodukcije delovnih kolektivov in rastjo družbenega standarda njihovih delavcev;

— glede na neposredni vpliv na tržišču s prehranjenimi proizvodi na življenjski standard občanov, je treba intenzivneje spremljati pojave in tržišče s temi proizvodi, in sicer s skladno akcijo posameznih delovnih kolektivov in občinske skupščine, ter skrbeti za boljše organizacijo oskrbovanja, večjo založenost trga in stabilizacijo cen teh proizvodov.

APRILA BOMO VOLILI

Izoblikovanje kriterijev za izvolitev ljudi v Občinsko skupščino

Dne 10. 11. je skupni plenum družbenopolitičnih organizacij (socialistične zveze delovnega ljudstva, sindikalnega sveta in komiteja mladine) občine Ljubljana Moste-Polje razpravljali o pripravi za volitve v občinsko skupščino, ki bodo spomladi prihodnjega leta. Med drugim je razpravljali tudi o kriterijih za izvolitev ljudi v občinsko skupščino. Kriteriji naj bi bili predvsem pomoč volivcem, da bi vedeli,

kakšen naj bo občan, ki bi jih lahko zastopal v skupščini. Zato se je skupni plenum odločil za kriterije, katerih izhodišče naj bi bile naloge in delo skupščine in odbornika. Ti kriteriji naj bi omogočali zagotoviti, da bo skupščina preko odbornikov še kvalitetneje izpolnjevala svoje naloge, predvsem pa naj bi služili pri izbiranju in evidentiranju kandida-
tov za bodoče odbornike.

Dosedanji odborniki in volilne enote v katerih bodo volitve

ZBOR DELOVNIH SKUPNOSTI

A. V skupini gospodarstva

a) prva podskupina

1. volilna enota št. 2
Saturnus — kandidat Janez SMRAJC, stroj. tehnik;
2. volilna enota št. 4
Indos, Slovenija ceste — Ivan AVSEC, direktor;
3. volilna enota št. 6
Teol, Oljarna, Arbo, Podgrad — Rudi MLAKAR, uslužbenec;
4. volilna enota št. 8
Kolinska tovarna hranil, Črevarna — Marta ŽNIDARIČ, uslužbenka;
5. volilna enota št. 10
Tovarna papirja in celuloze Medvode-Vevče, Papirnica Vevče — inž. Božo IGLIČ, tehn. direktor;
6. volilna enota št. 12
Totra, tovarna trakov, Fužine, Žima — Tine NADIŽAR;
7. volilna enota št. 14
Železniško gradbeno podjetje, Ljubljana — Vladimir SEKEREŠ, gradb. tehnik;
8. volilna enota št. 16
Gradis: obrat polizdelki, obrat Zalog — inž. Branko VASLE, gradbeni inž.;
9. volilna enota št. 18
Gradbeno podjetje Pionir, obrat Moste, Megrad, obrati Moste — Anton NANUT, direktor;
10. volilna enota št. 20
Intertrans-Globus, Emka (Mladinska knjiga), Petrol (mehanična delavnica) — Ljutomir VUK, uslužbenec, Ciril CERAR, delavec;
11. volilna enota št. 22
Železniško transportno podjetje Zalog — Jože ŽORŽ, uslužbenec;
12. volilna enota št. 24
Obrtne organizacije z območja Most; obrtniki — člani zbornice in obrtniški delavci, ki delajo izven delovne organizacije z območja Most; Stano-
vanjska skupnost Kodljevo (uslužbenci, delavci); Stano-
vanjska skupnost Moste (uslužbenci, delavci) — Miro ANZELC, obrtnik;

b) druga podskupina:

13. volilna enota št. 2
Člani kmetijskih zadrug in tisti člani njihovih gospodarstev, ki se štejejo kot člani zadrug, in kmetijski delavci, ki delajo izven delovne organizacije — Franc BRODARIČ, kmet, tehnik;

B. v skupini prosvete in kulture:

14. volilna enota št. 2
Osnovna šola Polje, osn. šola Zadobrova, osn. šola Zalog, osn. šola Križevska vas, osn. šola Senožeti, osn. šola Dolsko, vzgojna ustanova Poljane, vzgojna ustanova Zalog, glasbena šola (oddelek Polje), ljudska knjižnica Polje — Ivan ROLIH, gradbeni tehnik;
15. volilna enota št. 4
Osn. šola Kette-Murn, osn. šola Hrušica, VI. gimnazija Moste, prehodni mladinski dom Kodljevo, varstveno-vzgojna ustanova Maksa Perca, glasbena šola (oddelek Moste) — Brigita BLAJ, učiteljica.

C. V skupini zdravstva in socialnega varstva:

16. volilna enota št. 2
Bolnišnica za duševne in živčne bolezni Polje, moški oddelek obrtne delavnice, kuhinja, strokovna enota za skupne potrebe — Miloš TRAMPUS, uslužbenec.

C. V skupini delovni ljudje v državnih organih, družbenih organizacijah in društvih:

17. volilna enota št. 2
JLA, oficirji, podoficirji, vojni uslužbenci — Zvonimir DINTINJANA, ekonomist;

OBČINSKI ZBOR

1. volilna enota št. 1
obsega ulice in ceste: Pod ježami, Na klančku, Domžalska cesta, Ul. 15, aprila, Ribniška ulica, Partizanska ulica do hiš. št. 26—27 — odbornik: Vinko KUNTARIČ, pravnik, Rojčeva 5;
2. volilna enota št. 3
obsega ulice in ceste: Društvena ul., Prvomajska ul., Rojčeva ul. do hiš. št. 10 in 13 — Slavko GRČAR, uslužbenec, Prvomajska 8;
3. volilna enota št. 5
obsega ulice in ceste: Ob železnici hiš. št. 1, 2, 3, Partizanska ulica od hiš. št. 28—29 do konca, Ulica Vide Pregarčeve od hiš. št. 10—11 do konca — Jožica KOVAČIČ, uslužbenka, Rojčeva 21;
4. volilna enota št. 7
obsega ulice in ceste: Zaloška cesta od hiš. št. 115—80 do konca, Poljska pot od železniških blokov do konca, Pot na Fužine — Viktor HERKSEL, kmet. tehnik, Zaloška cesta 137;
5. volilna enota št. 9
obsega ulice in ceste: Bernekerjeva ulica, Kavčičeva ulica razen hiš. št. 15 in 17, Šmartinska cesta od hiš. št. 47—55 do 30—64, Savska cesta, Pohlinova ulica — dr. Joža ČUČEK-DOLENŠEK, zdravnik, Pokopališka 22;
6. volilna enota št. 11
obsega ulice in ceste: Poljedelska ulica, Ob Zeleni jami, Bezenškova ul., Središka ul. — Janez ŽAGAR, strojni tehnik, Središka 8;
7. volilna enota št. 13
obsega ulice in ceste: Cilenškova ulica, Šmartinska cesta od hiš. št. 55—64 do konca, Vzajemna ulica — Miro SKORIČ, elektr. tehnik, Kajuhova 14;
8. volilna enota št. 15
obsega ulice in ceste: Jarška cesta, Žalska cesta hiš. št. 1, 1a in 2, Mirna pot, Lunačkova pot — Franc DROBEŽ, uslužbenec, Kajuhova ulica;
9. volilna enota št. 17
obsega naselja: Zg. Zadobrova od hiš. št. 149—172, od 176—180 in hiš. št. 146, Sneberje, Sp. Zadobrova od hiš. št. 22—65 — Miroslav MAČEK, radio mehanik, Sp. Zadobrova 34;
10. volilna enota št. 19
obsega naselje Zalog-novi del — Alojz BUKOVEC, direktor, Zalog 13a;
11. volilna enota št. 21
obsega naselja: Dolsko, Kamnica, Petelinje, Laze, Senožeti — Jože JEMEC, avtoklepar, Senožeti 51;
12. volilna enota št. 23
obsega naselja: Sp. Besnica, Zg. Besnica, Vnajarje, Gaberje, Janče, Tuji grm, Dolgo brdo, Volavljje, Prežganje, Malo Trebeljevo, Veliko Trebeljevo, Mali vrh, Ravno brdo, Javor — Anton BIRK, kmetovalec, Vnajarje 5;
13. volilna enota št. 25
obsega naselja: Sostro, Sadinja vas, Podlipoglav, Šentpavel, Češnjice, Zagradišče — Franc PEROVŠEK, strugar, Podlipoglav 21;
14. volilna enota št. 27
obsega naselje Dobrunje — Janez NOVAK, elektr. inž., Dobrunje 59;
15. volilna enota št. 29
obsega naselje: Vevče — del vzhodno od industrijske proge med Ljubljano in Zaloško cesto — Slavka POTOČNIK, uslužbenka, Vevče 51;
16. volilna enota št. 31
obsega naselje Polje — del severno od železniške proge Ljubljana—Zalog, vzhodno od ceste Polje—Zadobrova — Alojz KRŽAN, strojni tehnik, Polje 326;
17. volilna enota št. 33
obsega naselja: Slape, Studenec, Aerodromsko naselje — dr. Dragica GRČAR, zdravnik, Polje 9;
18. volilna enota št. 35
obsega naselja: Zg. Hrušica, Sp. Hrušica, Fužine — Vladislav KUBIK, gozdarski tehnik, Trpinčeva 60;
19. volilna enota št. 37
obsega ulice in ceste: Menardova ul., Povšetova ul., Pu-
terlejeva ul., Gortanova ulica — Jože KORACIN, družb. polit. delavec, Malejeva 33;
20. volilna enota št. 39
obsega ulice in ceste: Klunova ulica, Malejeva ulica, Pugljeva ulica, Ulica Goce Delčeva — Dana VALIČ, predmetna učiteljica, Klunova 9.

Kriterije je plenum delil na:

- splošne in
- osebne.
- Splošni** naj bi vplivali na
- strukturo odbornikov v skupščini;
- vključevanje novih občanov;
- upoštevanje razporeditve oseb na družbenopolitične funkcije in
- izogibanje predstavniškega načela.

Osebnost naj bi vsebovali:

- družbenopolitično aktivnost in pripravljenost za delo;
- delovno kvaliteto;
- ugled;
- razumevanje družbenopolitičnega razvoja;
- odnos do samoupravljanja, do delitve dohodka po delu, skrbi za človeka itn. in
- sposobnost razumevanja in reševanja širše problematike.

Skupni plenum je sprejel tudi podrobnejšo razlago za posamezne kriterije.

Struktura

Struktura odbornikov občinske skupščine naj bo odraz strukture prebivalstva in strukture dejavnosti v komun. Zato je potrebno upoštevati, da je zaposlenih občanov v

industriji	3.937
kmetijstvu	1.924
gradbeništvo	2.624
prometu	3.136
storitvenih dej.	709
družbenih dej.	1.177

Od skupnega števila volivcev pa je

žena okoli	12.000
mladine	6.725

Razporeditev oseb na družbenopolitične funkcije

V komun. ne izbiramo oseb le za skupščino, temveč tudi za volilne predstavnike v samoupravnih organih in za družbenopolitične funkcije v občini in izven nje. Dekumulacija funkcij je eno izmed uspešnih sredstev za poglobljeno in uspešno delo posameznika na tistem področju, za katerega je izvoljen, in je potrebno, da pri izbiranju kandidatov upoštevamo njihovo morebitno preobremenjenost. Zato bo potrebno usklajevanje družbenopolitičnih faktorjev v komun. ki naj bi v teh konkretnih pripravah prišla do izraza v volilni komisiji pri socialistični zvezi naše komune.

VKLJUČEVANJE NOVIH OSEB

V zvezi z načeli rotacije se sestava odbornikov skupščine stalno menja, in to na različne načine. Lahko z osebami, ki so v prejšnjih mandatnih obdobjih že bili odborniki, lahko z osebami, ki delajo ali so delali na vidnejših družbenopolitičnih mestih v komun. ali izven nje ali pa z vključevanjem novih oseb. Pri izbiri kandidatov ne smemo pozabiti prav na to poslednjo.

PREDSTAVNIŠKO NAČELO

To načelo samo po sebi pomeni kopičenje funkcij. Od tega načela smo odstopili že pri prejšnjih volitvah in se zato pri bodočih volitvah ne bo pojavil. Izogniti pa se bomo morali, da bi v skupščini zastopali gospodarstvo npr. samo ekonomisti, prosveto in kulturo samo profesorji itn.

DRUŽBENOPOLITIČNA AKTIVNOST IN PRIPRAVLJENOST KANDIDATA ZA DELO

Družbenopolitično aktiven ni človek samo tedaj, če dela na nivojih družbenopolitičnega dela izven ožjega območja, samo na občinskih ali višjih foz (Nadalj, na 16. str.)

Prva skupinska razstava likovnih umetnikov občine Moste-Polje

Razstava likovnih del akademskih slikarjev in kiparjev: Vide Fakinove, Andreja Hermana, Aleksandra Horvata, Staneta Kumarja, Jožeta Trpina, Izidorja Urbančiča in Aladarja Zahariaša, avtorjev, ki stanujejo ali delajo v naši občini, ima sicer zaradi zasilnega razstavnega prostora v avli VVZ Angele Ocepkeve malce improvizirano, priložnostno in skromno zunanjo podobo, vendar je po pomenu toliko zanimivo dejanje, da je vredno ob njem povedati predvsem dvoje stvari. Povedati zavestno poenostavljeno, da bo razumljivo čimširšemu krogu občanov.

Hvalevredna je iniciativa naše občine, ki v Ljubljani kot prva prireja tako razstavo, s katero naj približa likovno umetnost širšemu krogu občanov in s tem pomaga pri vzgajanju sodobnejšega estetskega čuta, ki je pomemben faktor tudi v proizvodnji in na tržišču. Da si je misel o pomembnosti estetskega oblikovanja v naši napredni proizvodnji in trgovini končno izbojevala psihološko in ekonomsko upravičenost, je razvidno npr. tudi iz velikega zanimanja naših vodstvenih organov in tovarišev za prvi mednarodni bienale industrijskega oblikovanja, ki ga je pred kratkim modro organizirala Moderna galerija v Ljubljani v sodelovanju z ostalimi zainteresiranimi strokovnimi združenji. Ta prvi bienale je dobil takšno podporo naših kulturnih, upravnih in industrijskih ustanov, da bo odslej vsako drugo leto redna prireditel v ljubljanski Moderni galeriji s stalno udeležbo cele Jugoslavije in tujine.

Druga stvar, ki se ob tej naši razstavi ponuja v razmislek predvsem zaradi njene stilne raznolikosti, je **potreba po pouku**, ki naj občana nauči pravilno gledati, ocenjevati, razumeti, dojeti in s tem vzljubiti likovne umetnine. Prav pri ocenjevanju likovnih umetnin in umetnosti sploh smo zaradi neznanja pogosto krivični in celo žaljivi. Vsaka slika ali kip, ki ni razumljiv npr. »kot

fotografija«, večkrat doživi samo krivičen zasmeh. Tudi npr. abstraktna slika pa je lahko razumljiva, lepa in vzgajajoče sugestivna. Recimo, da slikar naslika čez celo platno samo mešanico zlatorumenih, rjavih in rdečkastih lis — s tem je lahko slikar naslikal povsem konkreten košček narave oziroma delček neke njene »štimmunge«. Naslikal je morda preprosto gozdna tla v jeseni, ko so vsa nastlana z zlatorumenimi, rjavimi in rdečkastimi odpadnimi suhimi listi. Ta sicer poenostavljen primer navajam samo kot skromen dokaz, da je mogoče s potrebnim stvarnim znanjem, poznavanjem izhodišč za umetniško sliko ali kip in seveda z urjenjem očesa in srca razumeti tudi zapletenejše primere abstraktnega slikarstva, kiparstva, grafike in tudi drugih modernih smeri v likovni in v ostalih umetnostih. Ali ni včasih npr. pozni zaton ali začetni vzhod sonca le slika tako razpuščenih samih barvnih lis, da oblike oblakov niso več vidne? Ali ne prebujajo že same barvne lise sončnega zatona ali vzhoda v gledalcu nekih čustvenih stanj, npr. radost, vedrino, ugodje, pa melanholijo, žalost, spomine, občutek majhnosti, minljivosti itn.? Zakaj »abstraktni zaton sonca«, ki ga je »naslikala« narava, razumemo, občutimo in se nam zdi lep, če pa skuša isti »abstraktni zaton sonca« na svojem platnu naslikati slikar, ga pogosto niti ne poskušamo razumeti ali dočutiti in ga znamo mnogokrat samo zasmehovati in žaliti, »da le nekaj packa po platnu in zapravljaj družbeni denar«. Z vsem povedanim nočem biti advokat abstraktnih umetnosti. Hočem le povedati, da ima pri nas sleherni smer umetnosti od realizma do modernih gibanj pravico do izpovedi in do moralnega in materialnega priznanja, če je kvalitetna in umetniško poštena. Nikomur, ki je pošten občan, ne smemo v naši družbi žaliti njegovih ustvarjalnih prizadevanj.

Na rob krivičnim žalitvam, ki včasih nepremišljeno pada-

jo na hrbte umetnikov, bi rad povedal, da kulturnika včasih upravičeno popade občutek nepotrebnosti ali pa — kar je boljše rečeno — sveta jeza. Zakaj? Zato, ker se hočejo na umetnost vsi spoznati! Gospodarstveniki, politiki, aktivisti vseh nivojev npr. »suvereno« razpravljajo, ocenjujejo, kritizirajo in tudi režejo kruh umetnosti, kot da za tovrstno dejavnost ni potrebno nikakršno strokovno znanje. Ob nerazumljeni moderni sliki, moderni glasbi ali moderni literaturi mnogokrat zaženejo tak hrup, kakor da nas bo edino moderna umetnost poglala na boben. Skratka, male grehe (če so sploh grehi) grizemo, velike pa požiramo kar cele. Kaj bi npr. rekli gospodarstveniki in aktivisti, če bi se umetniki enako »suvereno« imeli za »strokovnjake« in bi razlagali, ocenjevali in kritizirali gospodarske in aktivistične grehe? Količina teh grehov bi dala umetnikom pravico, da se iz vpraševancev spremenijo v vpraševalce. In vendar umetniki nočejo biti vpraševalci tam, za kar nimajo strokovnega znanja.

Pomirja me upanje, da velja zgornje malce ostro in kritično razmišljanje za našo bližnjo preteklost, kajti v naši tehnizirani miselnosti so na vseh nivojih opazni odločni samokritični premiki v smeri humanizacije, premiki, ki so jih rodila in poglala v akcijo naslednja spoznanja: Človek ne živi samo od kruha. Najdragocenejši stroj je človeško srce. S samimi tovarnami, cestami in stroji — brez plemenitih, lepoto ljubečih src ljudi — ne bomo uspešno dobojevali našega boja za lepše življenje. Boja, ki je enako pri srcu umetnikom kot tehnikom. In v boju za napredno humanizacijo, za človečnost in lepoto prav umetnik lahko prispeva dragocen in nepogrešljiv delež. Zato je naša socialistična dolžnost, da umetniku pomagamo moralno in materialno.

Igor Torkar,
Uvodne misli pred
otvoritvijo razstave

skladatelja Janeza Bitenca. Zmagala je njegova melodija. To je kar težka pesmica in je vmes celo solo vložek, a pod vodstvom dirigenta Kuharja smo jo kmalu znali.

Prehitro nam je potekel čas v studiju in zapustiti smo ga morali. Zunaj pa nas je pozdravil resničen dežek. Premočni smo jo mahali proti domu in med potjo prepevali pesmico Dežek.

Milena Trdan,
3. d. osn. š. V. Pregarčeve

Poživiljeno kulturno delo v Javoru!

KUD France Prešeren v Javoru je za 29. november pripravil vaščanom prijetno presenečenje: gledališka skupina je zaigrala dramatiziranega Jurčičevega Desetega brata. Na sam praznik ob 11.30 dopoldne se je zbralo v kulturnem domu čez 150 gledalcev, ki so z zanimanjem spremljali dogajanje na odru vse do konca predstave ob 14.30. Delo je režiral Andrej BERCIC, tamkajšnji učitelj in vsestranski družbeni delavec. Povprašali smo ga za vtise in probleme ob pripravi za delo. Takole je povedal:

— Igrali so skoraj sami delavci, ki se dnevno vozijo v službo v Večje ali Ljubljano. Zato se nam je zgodilo — zaupno povedano —, da smo imeli velike težave z vajami, na katerih nismo bili nikdar »kompletni«. Za Franca ŠKERJANCA, ki je igral Krjavlja, smo morali celo posebej pismeno prositi železniško podjetje, da mu je spremenilo delovni čas, ko smo imeli premiero. Vendar je bilo vredno potruditi se, saj je zelo dobro odigral svojo vlogo. S svojo igro so izstopali še Jože BABNIK kot Deseti brat, Marjan HABIC kot Dolef, Jer-

nej JANČAR kot Matvežek, pa tudi ostali so vložili mnogo dobre volje in truda v svoje vloge. No, domala enodušno je tudi mnenje gledalcev, da smo s tem znanim pozornostnim našim delom dostojno proslavili naš praznik.

Seveda pa se bojujejo tudi s težavami, a jih z dobro voljo in pripravljenostjo vseh le premagujemo. Tako so npr. člani našega društva in drugi vaščani večkrat prostovoljno delali pri preurejanju in dokončavanju del v dvorani, na odru in v spodnjem — bodočem klubskem — prostoru. Res pa je tudi, da nam najbrž ne bi šlo od rok, če ne bi pri tem sodeloval občinski svet zveze kulturno-prosvetnih organizacij, in to strokovno in materialno. Nasploh je čutili zadnje čase večji posluh vaščanov za kulturno delo, saj se redno udeležujejo tudi predavanj in kino predstav, ki jih organizira Delavska univerza Moste, izposojujejo si knjige iz kovčkov, ki jih pri nas izmenjuje ljudska knjižnica Moste itn. Javor tako živi sicer morda v manjšem obsegu, vendar dokaj bogato življenje.

V MOSTAH JE USTANOVljen PLESNI KLUB

Pri DPD Svoboda Moste je bil konec novembra ustanovljen kot samostojna sekcija društva plesni klub. Okvirni program kluba je vreden vse pozornosti, saj je eno osnovnih njegovih načel vzgajati in širiti estetsko vzgojo in izobrazbo mladine v družabnem plesu. Posebej pa je v programu plesnega kluba poudarjena njegova naloga in pomoč pri organizaciji družabnega življenja v centru občine nasploh.

Novi sekciji DPD Svoboda Moste želimo pri uresničevanju njegovega programa čimveč uspehov.

A. M.

PEPE ZABAR:

Ali veš, da je občinska skupščina Ljubljana Moste-Polje potrdila statut LK Moste v občini Ljubljana Moste?

JANEZ VIHARNIK:

Morda pa se ji toži po »dobrih prejšnjih« letih, saj je v istem statutu sprejela celo formulacijo, da se imenuje še kar občinski ljudski odbor!

PEPE ZABAR V KINU TRI-GLAV:

Poglej, Janez, tamle spredaj se nekaj kadi — morda gori?

JANEZ VIHARNIK:

Kje pa! Naša vrta mladina si je prižgala cigareto, ker jo verjetno film dolgočasi!

NOVE KNJIGE V LK MOSTE

Almanah jugoslovenskega sporta; Vera Albreht: Barbica in trije vnučki; France Bevk: Pisani svet; Willi Bredel: Sorodniki in znanci; Pearl S. Buck: Dobra zemlja - Sinovi - Razkropljena družina; Sonja Dapčević-Oreščanin: Sovjetsko-kitajski spor; Jehiel De-Nur: Baraka s punčkami; Fedor Mihailevič Dostojevski: Zločin in kazen; Gustave Flaubert: Gospa Bovaryjeva; Nikolaj Vasiljevič Gogolj: Plašč; Knut Hamsun: Potepuhi; Thomas Hardy: Čista ženska; Anton Ingolič: Vinski vrh; Japonske pravljice; Simon Jenko: Zbrano delo. 1. knjiga; Charles Knickerbocker: Zdravniki; Srečko Kosovel: Moja pesem; Alberto Moravia: Ciociara, Dolčas, Prezir; Djura Ninčič: Načela koeksistence in njihova kodifikacija; Siegfried Oertwig: Pokopana mesta; Boris Pahor: Mesto v zalivu; Roland Penrose: Picasso; Ela Peroci: Hišica iz kock. Za lahko noč; Pisarniško poslovanje; Niko Prijatelj: Matematične strukture; Ljubomir Radovanović: Francija in de Gaulle; Ruske pravljice, 1. in 2. knjiga; Antoine de Saint-Exupéry: Mali princ; Nikolaj Slastnikov: Vozovnica za Mars; Slovenske narodne pravljice; Johanna Spyri: Heidi; Statuti radnih organizacij u teoriji i praksi; Drago Stepišnik: Telesna kultura in šport; Irving Stone: V zanosu in obupu, 1. in 2. del; Milan Šahović: Združeni narodi danes; František Švantner: Življenje brez konca; Kazimir Tarman: Človek in narava; Mitja Tavčar: Živa slika in zvok v našem domu; Tekoči problemi družbenega upravljanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah; Temeljni zakon o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah; Jürgen Thorwald: Ferdinand Sauerbruch; Milan Zevart: Miha Pintar Toledo.

OBISK V RTV Ljubljana

Zelo smo se razveselili, ko nam je tovarišica razredničarka napisala veselo novico na tablo: »GLASBENA ODDAJA v RTV«.

Neke lepe novembrske nedelje smo se napotili učenci in učenke 2. in 3. razredov s svojimi tovarišicami učiteljicami izpred šole Vide Pregarčeve proti zgradbi RTV.

Prezgodaj smo prišli, pa smo se nekaj časa pomudili na igrišču. Kmalu pa smo se znašli v dvorani pred otroškimi zborom. Razdelili so nam listke modre, oranžne in rožnate barve. Poslušali smo tri melodije pesmice Dežek. Uglasbili so jih trije skladatelji, njihovih imen pa nismo poznali. Vsak poslušalec je potem glasoval za najlepšo melodijo. Na mizi, za katero je sedela komisija, se je nakopičilo največ oranžnih listkov za pesmico

20 LET V SVOBODI

je naslov jugoslovanskih pionirskih iger 1964-1965

Ze več let združujejo jugoslovanske pionirske igre (JPI) pionirje širom po naši domovini v skupnem ustvarjalnem delu, igri in zabavi in s tem povezujejo mladi rod v veliko skupnost jugoslovanskih narodov. Jugoslovanske pionirske igre so razgibale in pustile pečat ustvarjalnosti naših pionirjev na marsikaterem področju družbenega in družabnega življenja: na področju estetike in kulture, telesne in tehnične kulture itn.

Letošnje jugoslovanske pionirske igre so povezane s proslavami 20-letnice osvoboditve naše domovine. Odziv so pionirjev na poslanico tov. Tita na dan mladosti, v kateri je rečeno, naj pionirji v času JPI proučujejo ne samo svoj kraj, temveč naj spoznajo, kako se je naša dežela nekoč osvobodila in nastajala in kako jo sedaj gradimo. Tako bodo naši pionirji v teh igrah spoznali slavno pota naše revolucije — od ilegalnega boja v stari Jugoslaviji in preko oborožene vstaje proti okupatorju, obnove in izgradnje naše domovine do uveljavljanja delavskega samoupravljanja.

Tej generaciji, ki se danes združuje v Zvezi pionirjev, je preteklost naše domovine že odmaknjena, saj so toliko stari oziroma še mlajši, kot je naše delavsko samoupravljanje. Zato je prav, da jim približamo našo preteklost, herojski boj naših narodov, starejše generacije, da bo začutila svojo osebno prizadevanje in stremela po aktivnejšem sodelovanju pri nadaljevanju revolucionarne poti naših narodov, pri nadaljnjem izgrajevanju pridobitev revolucije. Če hočemo, da bo današnja mlada generacija razumela, koliko smo dosegli da-

nes in kaj želimo doseči jutri, je potrebno, da ve, kaj je bilo včeraj.

Preko bogatih oblik dela pionirjev v pionirskih odredih na osnovnih šolah (seveda prilagojeno starostni stopnji otrok) se bodo naši pionirji seznanjali z razvojem naše domovine. Na osnovi pripovedovanja borcev, aktivistov in poznavalcev našega razvoja bodo pionirji opisovali preteklost, sedanost, zbirali bodo dokumentarni in slikovni material itn. Organizirali bodo razna srečanja z nekdajnimi borci in družbenimi delavci, pisatelji in pesniki naše revolucionarne dobe, pohode in izlete v znane kraje iz našega boja, povezovali se bodo s svojimi vrstniki iz bratskih republik itn. Pri tem pa ne bodo zanemarili tudi drugih dejavnosti, ki jih razvijajo pionirski odredi in ki so jim dali osnovo prav v dosedanjih JPI. Posebnost letošnjih JPI je prav v tem, da niso usmerjene samo na eno področje dejavnosti, temveč na vse aktivnosti pionirskih odredov. Tako bodo letošnje JPI prikaz uspehov vseh dosedanjih JPI in razvoja pionirske organizacije, prikaz uspehov Zveze pionirjev kot prispevek k skupnim naporom naših narodov.

Uspeh letošnjih JPI je v mnogočem odvisen od nas starejših, od naše pripravljenosti, da sodelujemo z doraščajočo mlado generacijo, da zadovoljimo njeno vedoželjnost in ji z živo besedo približamo naš revolucionarni boj. Zato poskrbimo, da bo jubilejno leto velikih uspehov približano tudi otrokom, da ga bodo razumeli in se tako tudi oni vključili v proslavljanje 20. obletnice osvoboditve.

RAZMIŠLJANJA OB 7-LETNEM NAČRTU DELA IN RAZVOJA KNJIŽNIČARSTVA

Dnevno se srečujemo z našimi skupnimi potrebami, težavami in željami. Ne smemo biti neučakani. Včasih pa je vendar treba pohiteti, če so dejstva vse prej kot zadovoljiva.

Redka občina lahko tekmuje z našo v številu knjižnic — nad štirideset jih je. Poglejmo, kako služijo svojemu namenu.

Skoraj polovica jih nosi naziv »strokovne knjižnice«. Najdemo jo v bolnišnici za duševne bolezni v Polju, nove rastejo v tovarnah in v šolah. Vsebujejo dobro tretjino knjižnega fonda v občini in letno porabijo nad tri četrtine skupnih sredstev za funkcionalne izdatke. Za nadaljnji razvoj imajo vse možnosti, čeprav bo večini potrebno nuditi lastne prostore, predvsem pa strokovno osebje. Vendar so te knjižnice vezane na OZEK KROG BRALCEV — strokovnjakov.

Ostale knjižnice — sindikalne, pionirske v šolah in ljudske — zajemajo knjižni fond, ki približno zagotavlja vsakemu občanu eno knjigo, pri čemer so seveda knjige centralizirane pretežno v Ljudskih knjižnicah Moste in Polje. Sindikalne knjižnice imajo, z izjemo vevškega obrata papirnice Vevče-Medvode in bolnišnice v Polju, povprečno po 350 knjig, letni prirastek pa tudi ne kaže razveseljivega razvoja. Pionirske knjižnice sicer prejemajo skromnejša sredstva iz namenskih postavk v proračunih, čeprav tudi tu često le »priložnostno« ali »kar ostane od proračuna«, vendar celotni knjižni fond le pri redkih presega število 1.000.

Razen v Mostah in Polju so ljudske knjižnice vezane na sredstva s strani KO ali ObO SZDL ali osnovnih organizacijskih enot, kar pa daleč ne onemogoča rednega nakupovanja novih knjig in periodik. Ugotavljamo lahko samo kupo neobdelanih knjig iz povojnih let, ki jih v zimskih mesecih priložnostno sposojajo volonterji brez knjižničarske izobrazbe.

Vse te knjižnice, NAMENJENE ŠIROKEMU KROGU, bralcev, od pionirskih in ljudskih do vključno LK Mo-

ste in Polje, imajo letno le tolikšen prirastek novitet, da lahko nudijo 12 občanom po eno samo knjigo. O bralnicah in kakršnikoli estetski vzgoji ne moremo govoriti.

Pa je vendar pred tremi leti zakon o knjižnicah zadolžil tudi LK Moste, naj prevzame skrb za nadaljnje izobraževanje občanov in ne nazadnje del skrbi za vzgojo in pravilno rast naših najmlajših pa tudi tistih, ki so že zapustili šolske klopi in iščejo poti naprej.

Kako lahko in kako bi lahko opravljala LK Moste svojo matično vlogo?

Zakon o knjižnicah točno določa pogoje za imenovanje občinske matične knjižnice — med drugim so to tudi ustrezni prostori. Nizka stavba na Zaloški cesti, ki na svojih 49 m² »čudežno« hrani 20.000 knjig, nudi delovno mesto petim uslužbencem in je dnevno gostitelj približno 100 občanom, tega pogoja prav gotovo ne izpolnjuje. Dnevno se bralci ozirajo na visoke, nedostopne police, kjer se bleščijo napisani vezani revij in dragocenejših knjig, ki jih bodo mogli videti šele v bralnici. Dnevno se toliko in toliko malčkov sklanja k policam ob tleh, pri nogah odraslih in potuje v svet pravljic.

Torej prva in največja skrb — zagotoviti prostore pionirskemu oddelku, bralnici, oddelku za odrasle. Pionirski oddelki s knjižnico, fonoteko in pod vodstvom strokovnjakov bo prav gotovo odvzel tudi staršem del skrbi za otrokov prosti čas. S povečanjem prostora in strokovnega osebja bo matična knjižnica sposobna tudi zbirati dokumentarno gradivo o razvoju občine in

kasneje, skupaj s strokovnimi knjižnicami sestavljati centralni občinski katalog strokovne literature, saj se nam čisto dogaja, da zastoj išče mo redko strokovno knjigo po mestu, čeprav je mogoče doma, v sosednji tovarni ali šoli, zlahka dostopna. Seveda bo tudi LK Moste lahko nudila več poljudnoznanstvene in politične literature kot sedaj — treba bo nadomestiti zamujeno v sedemnajstih letih njenega obstoja, ko je z nizkimi namenskimi sredstvi svojih proračunov za funkcionalne izdatke težko sledila celo leposlovju.

V sedanjih pogojih uspešno vodi LK Moste dve podružnici — Jarše in Hrušico. V naslednjih letih bo odpiranje novih podružnic, kjer se bodo pokazale potrebe (morda Fužine, Zalog, Zadvor), tudi del pomoči razvoju knjižničarstva. Ne smemo pozabiti novonastajajočih klubov občanov, v katerih bodo imele knjižnice dovolj pomembno vlogo.

In v zaselkih, ki so oddaljeni od večjih družbenih centrov, pa pomoč sindikalnim, pionirskim knjižnicam? LK Moste je tu vsebinsko že v svoji vlogi. S samo enkratno skromno dotacijo v teh treh letih od imenovanja »matična« ji je uspelo organizirati v oddaljenih krajih izposoj s pomočjo štirih »knjižnih kovčkov«, ki so vsebinsko povsem različni in se po potrebi menjujejo. Ta »potujoča knjižnica« bo tudi v prihodnje, čedalje bolj bogata, priskočila na pomoč, kjer bo potrebno.

Tako bo lahko z načrtno kadrovsko politiko in sorazmerno nizkimi sredstvi vsebinsko in funkcionalno okrepljena LK Moste kot matična knjižnica opravljala tisti del vzgoje in bo nosilec tistega dela kulture, ki ga daje človeku knjiga.

Dovolj načrtov in dela je pred nami za naslednjih šest let. Bomo 1970. leta lahko rekli, da nudimo vsakemu našemu občanu v javnih knjižnicah dve knjigi? Da jih ne skrivamo v zaprašenih, nedostopnih policah, ampak živijo in prinašajo bogastvo in lepoto tistim, ki so jim namenjene! Smeli bomo reči, če bomo prav kmalu prisluhnili tudi tovrstnim potrebam.

Dopisujte u

Moščansko skupnost!

Nekaj misli

z nedavne konference Občinskega mladinskega komiteja

V svojih izvajanjih bi želeli razbistriti nekatere probleme, ki jih je nakazala letna konferenca ObK ZMS Ljubljana Moste-Polje. Predvsem pa se nam zdi pomembno, da nakažemo nekaj glavnih misli iz razprave in tako informiramo širšo javnost o delu mladine.

V zadnjih letih se je močno povečala dejavnost mladine, posebno v delovnih organizacijah, šolah in društvi. Mladi ljudje so čedalje bolj smeli demokrati pri izvajanju svojih programov dela, zavzemajo se za izvajanje načel delitve po delu, za spoštovanje osebnosti in pomoč delovnega človeka v kolektivu, za bistvo reforme izobraževanja in za demokratična načela pri reševanju vrste aktualnih problemov. Prav takšna dejavnost pa je najboljše oblika idejne in politične vzgoje mladih. V samoupravljanju si mladi krepijo zavest in lastnosti socialističnega proizvajalca in upravljalca, dobivajo potrebne življenjske izkušnje proizvajalca in upravljalca, dobivajo potrebne življenjske izkušnje in znanje ter boljše razumevanje družbeno boljše in razvoju. Ob vsem tem pa se usposablja, da bodo smeli in odločni nasprotniki vsega negativnega ali celo nazadnjaškega v našem družbenem življenju. Konferenca sama je nakazala vrsto nerešenih problemov,

katero bomo morali v bodoče intenzivno reševati. Ena izmed oblik tega reševanja bodo vsakakor proizvodne konference oziroma tribune mladih. Tu bomo lahko reševali proizvodne odnose med ekonomskimi enotami, odnose na delovnem mestu, stanovanjsko problematiko in urejali vprašanja kadrovske politike. Obenem bomo mlade seznanjali s proizvodnimi načrti podjetja, z notranjim poslovanjem, z delitvijo osebnega in čistega dohodka in gospodarskim poslovanjem komune, skratka, začeli bomo lahko reševati probleme, ki ovirajo mlade pri delu.

V razpravi je bila prikazana jasna slika problemov v občinskem merilu. Iz njih bo lahko sledila vrsta sklepov, katere bomo morali v prihodnosti reševati in jih postavljati tudi pred odgovorne organe.

Konferenca je nakazala potrebo po izobraževanju — posebno v smislu družbenogospodarskih zakonitosti. V ta namen je bil sprejet sklep konference, da se občinski komite v večji meri angažira pri

izvajanju politične mladinske šole, seminarjev, predavanj ipd., da mladino seznanijo s temeljnimi načeli naše družbene ureditve, gospodarskega poslovanja komune in nekaterimi organizacijskimi osnovami, kot so vodenje sestankov, kadrovsko-organizacijska vprašanja in vloga ZMS v današnjem času.

Iz poteka konference lahko sklepamo, da smo se ukvarjali z vsemi in vsemogočim, nismo pa uspeli svojega dela prilagoditi željam, zahtevam in potrebam mladih ljudi.

Jasno je bilo poudarjeno načelo, da moramo krepiti notranjo demokracijo mladih in reševati perečo aktualno problematiko.

Zavedamo se, da pripada naši organizaciji vloga političnega idejnega organizatorja mladine v vseh oblikah družbenega, javnega in političnega delovanja mladih. Toda doslej nam še ni uspelo prodreti na vsa ta področja, ker prepočasi spoznavamo probleme, naloge in načine, nastopanje v meza-

(Nad. na 6. str.)

MOŠČANSKA SKUPNOST

kronika

NOV OBRAT DRUŽBENE PREHRANE

V SAP grade moderen obrat družbene prehrane. Deloval bo po načelu samoposrežbe, kar bo omogočilo hitrejše in ekonomičnejše obratovanje. Kapaciteta jedilnice bo 200 sedežev. Tudi kvaliteta jedil v tem novem obratu bo po predvidevanju znatno boljše. Vsekakor vidijo člani kolektiva v izgradnji tega objekta veliko pridobitev v skrbi za njihov standard.

IZ IZOLIRKE

Sindikalna podružnica Izolirke je priredila v počastitev Dneva republike razstavo pod naslovom Življenje in delo v Izolirki. V prijetno opremljeni prenovljeni dvoranci tovarniškega izobraževalnega centra so bili razstavljeni izdelki in spremna beasedila za proizvode, ki jih — vedno nove — pošilja tovarna na trg. Grafikoni so prikazovali vrednost proizvodnje od 1. 1947 do konca 7-letnega obdobja, ko bo leta 1970 porasla z 28 na 8195 milijonov dinarjev; dalje vrednost na zaposlenega v istem razdobju (od 0,5 na 12,1) in število zaposlenih od 53 na 680 — to se bo sicer krivuljasto v primerjavi z letošnjim letom skoraj podvojilo, proizvodnja po vrednosti pa malo manj kot podvojila.

Vrsta fotografij je obiskovalca popeljala skozi leta in obrate tovarne, mlajši delavci so spoznali kolege letošnje 10-letnike, kulturno in športno življenje skozi zgodovino tovarne idr. Obiskovalca je skoraj presenetil razvoj tovarniškega lista Vesti Izolirke, ki izhaja že od leta 1954 in prav letos prehaja na redni mesečni časopis. Na vidnem mestu je bila razstavljena tudi Titova osebna zahvala za čestitko, ki mu jo je kolektiv Izolirke poslal pred leti za rojstni dan.

Razstava je sicer v skromnem, toda pristrnem okviru dosegla svoj namen.

Nekaj misli

(Nad. s 5. str.)

nizmu samoupravljanja. Prepovedi se lotevamo metod, ki jih narekujejo samoupravni odnosi v našem druž. razvoju. Zaradi takega stališča pa močno zaostajamo za stvarnimi možnostmi sodelovanja. Tej naši pomankljivosti se pridruži še vrsta pomanjkljivosti, ki ovirajo kvaliteto delo v ZM. Kot glavne vzroke bi lahko našteali politično in gospodarsko neizobraženost, slabo obveščenost naših delovnih kolektivov in premajhno sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami ipd. Vse skupaj ustvarja nemogoče pogoje za delo, v katerih se večina mladinskih vodstev ne znajdejo.

Prepričani smo, da je najboljši način razčlenjevanja obsega in notranje sile mla-

VESTI IZOLIRKE — V NOVI OBLIKI

V mesecu novembru je po nekajmesečnem premoru izšla nova številka glasila Vesti Izolirke. Z njo je glasilo začelo izhajati v močno spremenjeni obliki in drugačnem obsegu. Glasilo je sedaj tiskano in ne več ciklostirano, na štirih straneh pa prinaša vrsto zanimivih člankov z različnih področij življenja v delovnem kolektivu Izolirke.

SOLA V JARŠAH ODPRLA VRATA

Nova šola Karla Destovnika Kajuha v Novih Jaršah je v ponedeljek 23. novembra že sprejela v svoje okrilje skoraj večino učencev. Tako je sedaj po Jarški cesti vsak dan zelo živahno, ker je le-ta glavna prometna žila za učence, stanujoče v južnem delu Novih Jarš. Šola sicer še ne more opravljati svojih nalog v vsej popolnosti, ker manjkajo razna učila in oprema za nazorni pouk, vodstvo šole pa se nadeja, da bo tudi ta problem v kratkem rešen.

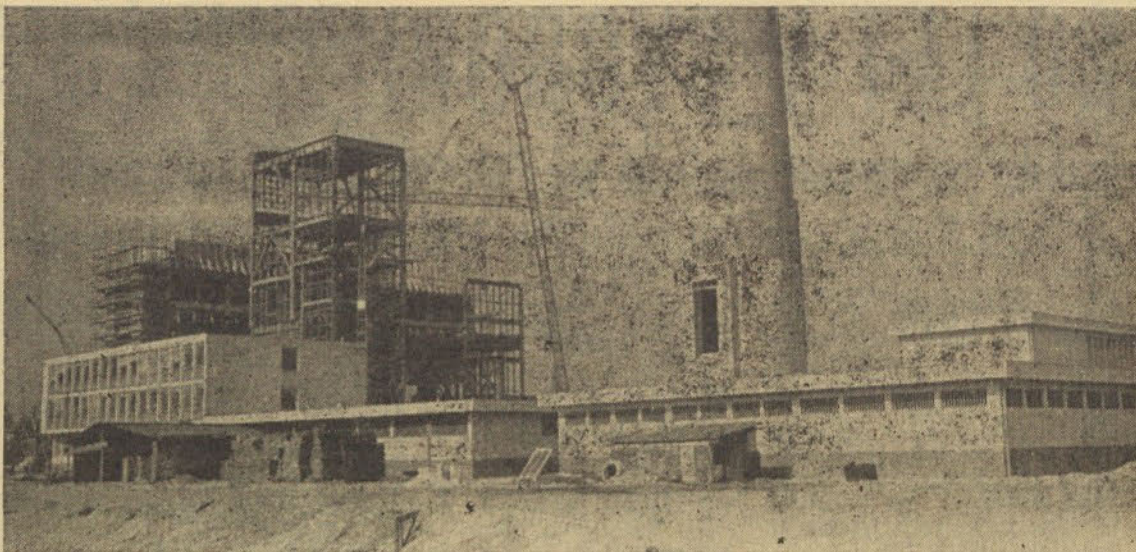
In še nekaj »malenkosti« bi morali čimprej urediti: Jarška cesta je v zelo slabem stanju in le delno razsvetljena, kar ni najbolj ugodno za učence, ki v večernih urah hodijo po njej.

ZAKAJ TAKO, VOZNIKI?

V zadnjem času se je močno razvil promet po Žalski cesti proti Javnim skladiščem in obratno; prav tako pa z dograditvijo številnih stanovanj na Jarški cesti narasel promet motornih in drugih vozil, da ne govorimo o otrocih, ki hodijo v novo šolo.

Pri tem pa iz dneva v dan pogosteje opažamo, da vozniški motornih vozil grobo izsiljujejo prednost na križišču Jarške in Žalske ceste, čeprav sta povsem enakovredni in ni nikjer postavljen noben prednostni znak za Žalsko cesto niti ne znak »nimaš prednosti« za Jarško cesto. Spričo tega je prišlo že večkrat do zelo nevarnih situacij in se je zahaliti le zmernejšim in previdnejšim voznikom, ki vozijo po Jarški cesti, da ni prišlo do hudih nesreč. Zakaj tako, vozniki, ki vozite po Žalski cesti? Ali za vas ne veljajo cestno-prometna pravila? Streznite se in ne izsiljujte prednosti, ki je nimate! Odgovorni na cestah pa naj bi na kakršenkoli način rešili ta problem.

T. B.

NOVONASTAJAJOČA TOPLARNA SE BO VKLJUČILA V VRSTO NAŠIH ENERGETSKIH VIROV KOT ENA OD MOČNIH PODJETIJ TE VRSTE V SLOVENIJI. NJENA PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE BO NAMREČ PRIBLIŽNO TOLIKŠNA KOT ENE OD DRAVSKIH ELEKTRARN, MESTO IN INDUSTRIJO PA BO LAHKO POLEG TEGA OSKRBOVALA ŠE S TOPLOTNO ENERGIJO (PARO IN TOPLO VODO)

SPODBUDNI PRAVILNIK

V Saturnusu, ki sodi po obravnavanju problemov glede proizvodnje med naprednejša podjetja naše občine, so se lotili letos obravnave, kako najprimerneje nagradjevati strokovnjake, da bi bili čimbolj zainteresirani za čimboljšo proizvodnjo. Doslej so bili le-ti nagradjevani le z osnovnimi mesečnimi dohodki, niso pa bili stimulirani. Seveda je bil tako njihov interes za odgovorne naloge v posameznih ekonomskih enotah precej manjši, kot bi bil sicer.

Rezultat razmišljanj je pravilnik o nagradjevanju po premijskem sistemu, ki zajema 49 strokovnih delavcev, in nato od predelavcev do glavnega direktorja.

Pravilnik ima tele osnovne kriterije za nagradjevanje: storilnost, povečanje proizvodnje, ekonomičnost poslovanja (kvaliteta in izmet) in rentabilnost poslovanja. Ti kriteriji so določeni zelo strogo in predvidevajo celo možnost, da so osebni dohodki pri strokovnih delavcih tudi do 10 % nižji od osnove, če v ekonomskih enotah ni dosežen učinek po omenjenih kriterijih.

Značilnost pravilnika je namreč v tem, da se obračunavanje strokovnjakov obračunava po posameznih ekonomskih enotah in lahko strokovnjaki ene ekonomske enote dobio premije, drugi pa ne, kakršen delovni učinek je bil pač dosežen v posameznih enotah. Izjema so vodilni delavci, ki usmerjajo delo vsega podjetja. Zanje so vzeti kriteriji nagradjevanja po uspehu celotnega podjetja.

Kot kaže, so posledice že v nekaj kratkih mesecih po sprejetju pravilnika dokaj ugodne, saj kažejo strokovni delavci mnogo več zainteresiranosti, da poteka delo v redu, da imajo dovolj materiala za produkcijo, da so izdelki kvalitetni in da jih čimveč tudi oddajo na tržišče. Torej je sprejeti pravilnik kar dobra spodbuda za strokovno osebje Saturnusa, čeprav v tovarni menijo, da bo treba morda nekatera določila v kasnejši dobi še izpopolnjevati in spreminjati, pač po tem, kar bodo pokazali prihodnji delovni uspehi.

Morda bo veljalo s takšnimi pravilniki poskusiti tudi v drugih podjetjih naše občine.

VIDELI SO SVOJ TRETJI DOM

Če je otroku rodna hiša prvi, domača šola pa drugi dom, so si cicičani — prvošolci z Janč, Prežganja, Javora, Besnice in drugih podružničnih šol s široko odprtimi očmi ogledovali svoj bodoči tretji dom, ko so se 28. novembra zbrali v lepi novi šoli v Polju k sprejemu v Pionirsko organizacijo.

Prišli so v spremstvu svojih učiteljev s tistim veselim pričakovanjem v srcu, ki se mora brezpogojno izpolniti. (Če se ne, je podobno požgani ali izropani hiši). Niso se razočarali in svoje srčno veselje so izpričali z jasno, sproščeno pionirsko zaobljubo, ki je odmevala po veliki avli kakor mogočna himna. In ko so jih starejši pionirji olajšali s pionirskimi simboli je množica mladih pionirjev — gostov, pomešanih z domačimi v družino dobrih tovarišev, spremenila v živo poljano pisanih rož. Zemlja je ovičala megla in mrzlo je pršlo iz nje, a v srcih je žarela topla pomlad...

Ko so novi pionirji zapuščali hišo svojih sončnih doživetij, so se ozirali, da bi si jo globlje vtisnili v zavest. Ponesli so s seboj podobo svojega tretjega doma, ki gostoljubno čaka, da jim na široko odpre vrata širšega znanja in izobrazbe.

VISJE ŠTIPENDIJE

UO vevškega obrata papirnice Vevče-Medvode je odobril povišanje štipendije za eno tretjino. Osnova le-teh se sedaj giblje od 12 do 18 tisoč dinarjev. Poleg tega pa so štipendisti stimulirani tudi glede na učne uspehe v šoli.

V letošnjem letu se je število štipendistov povečalo — sedaj jih je 57, predvsem iz papirne stroke, nekaj pa tudi iz strojne in ekonomske.

KAKO JE S KLUBSKIMI PROSTORI V NOVIH JARŠAH

V Rožičevi ulici je bila nedavno tega dograjena zgradba in v njej so bili dokončno urejeni prostori za družbene organizacije terena Nove Jarše. Seveda del prostorov za sedaj zaseda še šola, ki ima v njih dva razreda, ko pa bodo prostori sproščeni, bo kazalo v njih misliti na klubsko življenje.

Krajevni odbor SZDL je že razmišljal o tem in namerava zainteresirati mladino, člane SZDL pa upokojuje itn., da bi si klub uredili. In zakaj se klubsko življenje še ni razvilo? Ni bilo nobenega programa za izkoriščanje prostorov, prav tako pa ne organiziranega načrtnega dela. Nekaj pa prav tako drži. Poslopje v Rožičevi ulici je precej odmaknjeno od severovzhodnega dela Novih Jarš in bi ga lahko koristneje uporabljali prebivalci jugozahodnega dela, južno od Smarčinske ceste.

Zato so začeli tudi misliti na to, da bi nekako zagotovili prostore posebej še za severovzhodni del Novih Jarš. To bodo po vsej verjetnosti tudi uresničili, in sicer v Javnih skladiščih. S tem naj bi poživili delo v tem delu novojarškega terena, ki je nekako omrtvel. Zelo koristno bi bilo, da bi krajevna organizacija

SZDL formirala posebni odbor za klubsko življenje, ki naj bi se povezal z občinsko zvezo kulturnoprosvetnih organizacij v Mostah, Ob Ljubljani 42. Morda bi sčasoma tu lahko nastal celo nekak družbeni center!?

STANOVANJSKI PROBLEM V VEVŠKEM OBRATU PAPIRNICE VEVČE-MEDVODE

Prejšnji mesec je DS vevškega obrata razpravljala o perečem problemu pomanjkanja stanovanj. V zadnjem času se je namreč število zaposlenih nekoliko povečalo in je tako postalo stanovanjsko vprašanje še akutnejše. Primanjkujejo tako družinska kot samska stanovanja. Posebno težko je urejati stanovanjski problem za novodošle delavce iz drugih krajev. V samskih domovih je maksimalna kapaciteta močno prekoračena in so ti domovi že zdaj prenatrpani.

V krajšem času bo mogoče omiliti stanovanjsko stisko z gradnjo samskega doma z 200 ležišči, medtem ko bo skrb za družinska stanovanja treba pospešiti s tem, da bi se vključili v gradnjo stanovanjskih hiš pri občinskem stanovanjskem skladu. Pri tem bi bila seveda potrebna udeležba bodočega uporabnika stanovanja samega in podjetja.

PONATISKUJEMO IZ TOVARNIŠKIH GLASIL

TISKOVNA KONFERENCA

V zvezi s pripravami za praznovanje 5-letnice ustanovitve podjetja Agrokombinat-Emona sta predsednika centralnega delavskega sveta in upravnega odbora sklicala tiskovno konferenco. Zbrani novinarji so si ogledali naše obrate. Seznanjeni so bili podrobno s problematiko podjetja od ustanovitve do perspektiv nadaljnjega razvoja. Zbrani novinarji so izrazili željo, da bi bili bolj in večkrat obveščeni o problemih in našem delu. Presenetila jih je organizacija podjetja in doseženi rezultati. Predvsem pa so se zanimali za težave okoli nakupa potrebnih industrijskih izdelkov, pogojev poslovanja in prodaje končnih proizvodov na domačem tržišču, katerih cene so še vedno maksimirane, čeprav se cene surovin prosto formirajo. Še posebej pa so bili seznanjeni z načinom obveščanja naše javnosti v dnevnem časopisju in o problematiki cen mesa.

Iz vsega tega lahko sklepamo, da smo že bili in bomo še naprej smeli demokrati pri svojem delu in da bomo aktivno sodelovali pri reševanju celotnih družbenih problemov. Le s takim načinom dela bomo prispevali svoj del pri nadaljnji graditvi naše socialistične domovine.

IVAN KUJAR

Tečaj prve pomoči

Oddetek za narodno obrambo občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje je preko Delavske univerze Ljubljana Moste organiziral tečaj prve pomoči za uslužbence in delavce industrijskih podjetij z območja naše občine. V primerjavi z dosedanjimi tečaji prve pomoči na terenu in v industrijskih podjetjih je sedanji učni načrt obširnejši in zajema posebni del — 35 ur teorije — in 51 ur praktičnega dela, tj. kako dati vsestransko prvo pomoč ob različnih poškodbah in nesrečah.

Ta program, ki ga je posredoval zvezni odbor RK in je namenjen za bolničarje PP-RK, smo sprejeli kot program za vzgojo pripadnikov sanitetnih enot CZ na terenu in v industriji, dopolnili pa smo ga s 17 urami iz splošnega dela programa za vzgojo obveznikov CZ; tu se tečajniki spoznajo s splošnimi načeli organizacije civilne zaštite, s postopki pri zaščiti, preprečevanju in odстранjavanju posledic hudih naravnih in drugih nesreč v mirnem času in posledice zračnih napadov in drugih oblik delovanja sovražnika na zaledje v morebitni bodoči vojni. Tak učni program omogoča vsem resnim tečajnikom solidno znanje za vsestransko dajanje pomoči pri različnih nesrečah in poškodbah v podjetjih, doma in na cesti.

Pozornost in razumevanje uprave zdravstvenega doma Moste in skrbne organizacijske priprave uprave Delavske univerze Moste so omogočile, da je prvi tečaj z 31 tečajniki iz industrijskih podjetij naše občine lahko redno prišel z delom 2. novembra 1964. Trajal je do 14. novembra, tj. 12 delovnih dni, in sicer v dopoldanskem času. Za lažje razumevanje sicer kvalitativnih predavanj so imeli tečajniki na razpolago nov učbenik dr. Mirka DERGANCA, za norni praktični pouk in vaje pa je bilo dovolj učnih pripomočkov in obvezilnega materiala. Na zaključnih izpitih so pokazali kandidati nadpovprečno znanje, s čimer so bili še posebej zadovoljni predavatelji (dr. Edo Jerač, dr. Boris Moškon) in medicinski sestre (Milena Blejce in Marija Miloradovič).

vič), ki sta vodili praktični pouk in vaje.

Cas, ki so ga slušatelji posvetili tečaju (bili so odsotni na svojem delovnem mestu) in vložena sredstva bodo amortizirana le tedaj, če bodo ti ljudje odslej v resnici nosilci in organizatorji prve pomoči v podjetjih. Ze ob prijavih za tečaj smo naleteli s strani industrijskih podjetij na subjektivne težave, čeprav so bila podjetja seznanjena z namenom tečaja. Nanj bi naj poslali delavce in uslužbence, ki ne samo da so v sestavi enot sanitetne službe v podjetju, temveč da so tudi odgovorni za ukrepanje in organizacijo hitre intervencije in pomoči pri vseh obratnih nesrečah in poškodbah pa tudi dolžni, da z navesti pomagajo sodelavcem, kadar so potrebni zdravstvene zaščite. S takim delom bi razbremenili zdravnike, pa tudi preprečili posledice neodgovornega oziroma malomarnega odnosa do ran ali poškodb, kar ima lahko tudi težke posledice za delavce, vsekakor pa daljše zdravljenje in seveda odsotnost z dela.

Vsa podjetja namena tega tečaja niso razumela z zgoraj opisanega stališča, temveč so odredila ljudi s takimi delovnimi mesti, kjer so jih najmanj pogrešali, pa so se z druge strani hoteli izogniti razpravljanju zlasti z uslužbenci svoje uprave, ki se bolj kot delavci

Ker se bodo tečaji prve pomoči še nadaljevali, upamo, da bodo vodstva podjetij to slabost odstranila in poslala na tečaje ljudi, ki bodo čimboljše upravljavci pa opravljali tudi humano nalogo ter ščitili zdravje, življenje delovnih ljudi in dobrine, ki jih ustvarjajo s svojim delom.

S. B.

Piše ANICA LAJEVEC medicinska sestra, vodja socialno zdravstvenega oddelka

Nekaj besed o patronažni službi

V sobo kjer je bilo zbranih nekaj patronažnih medicinskih sester, je zbegano pogledala mati in iskala z očmi sestro, ki že pozna njene socialne prilike. V naročju je imela 20-mesečnega sina, ob sebi pa še 2 otroke, stara 3 in 5 let. Vsa utrujena in nemirna se je sesedla na stol in pripovedovala:

»Vso noč smo spali na dvorišču, ker nas je tašča zvečer v prepiru vrgla iz stanovanja. Saj sem, da tudi njej ni lahko prenašati stanovanjske stiske, ko ima zase in odraslega sina le 10 m² površine v dvorišču, skoro razpadli baraki. Mi pa smo brez stanovanja, živimo pri njej, ki je bolna. Preživljamo nenehne spore in zadnjega je povzročilo vprašanje, kam s četrtem otrokom, ki je že 2 meseca v zdravstvenem zavodu!«

Med pogovorom je zabrnal telefon, po katerem sporoča uprava šole, da neke deklice že nekaj dni ni v šolo. Sestra, ki je prepoznala v imenu svojega varovanka, je v mislih preletela položaj deklečinega doma: baraka, en sam življenjski prostor, trije otroci, neurejene družinske, zakonske in socialne prilike. Ubogi otrok!

Neposredno za tem je stopila v patronažni oddetek nezakonska mati otroka, katere mu je rejnica odpovedala varstvo. Kam z njim, ko otrok zaradi telesnih okvar ne more v otroški varstveni zavod?

Pa zopet druga: »Sestra, prosim pomagajte nam, še vedno smo tam, kjer smo bili. Vsi nas le tolažijo in obljublja. Ne veste, kako sem obupana.« — Sočutje in skrb sta obšla sestro, ki se je takoj spomnila slike zadnjega obiska v tej družini. V globoki kleti zatočila sobica, okno 25 cm iznad zemlje, vlaga, tema, trohnoba. Stanovanje, ki je slabše od sestrine drvarnice! Nemogoči življenjski pogoji za dva dovolj mlada zakonca. Njuna 2-letna hčerka je v reji, 10-letni sin pa v zavodu. Le kako naj zraste otroka v tej luknji — navsezgodaj sta se morala ločiti od staršev. Iz tega »bivaka« beži ta še starša. Kam — v gostilno, kjer najdeta v vinu tolažbo in pozabo. Morda bi še našla motiv za boljše življenje, ko bi mogla imeti otroka ob sebi in z njima deliti čas izven službe. Ali res ne velja poizkusiti z druge strani — družba njima, onadva družbi, — ko ne gre obratno. Morda pa nista vsega sama kriva...

Tako se dnevno vrstijo z različnimi problemi obteženi ljudje in iščejo razumevanja in rešitve iz stisk, v katerih se znajdejo šibki, nemočni. Se pred rešitvijo osnovnega problema zaidejo v drugega in tretjega...

Neuspeh reševanja lastne situacije posreduje mnogim prizadetim apatijo in nezmožnost za vsako aktivno sodelovanje tudi tedaj, ko jim želi pomagati strokovnjak.

Danes si ne moremo več predstavljati zdravstvene službe brez preventivne patronažne dejavnosti, ki smotrno dopolnjuje vse veje zdravstva. Pri zdravstvenem domu Moste-Polje je ta organizirana v socialno medicinskem oddelku; v njem delujejo patro-

nažne medicinske sestre, terenske babice in socialna delavka. Vse te zdravstvene delavke obiskujejo vrsto varovancev na njihovem domu. Sistematično ali po potrebi se vrstijo obiski pri nosečnicah, otročnicah, dojenčkih, malih, predšolskih in šolskih otrokih, rejenčkih, tbc-bolnikih, alkoholikih, kroničnih bolnikih, invalidih, starostnikih, ženah pred in po abortusu in ostalih. Smoter obiska je v dviganju zdravstvene zavesti, individualnem zdravstvenem prosvetljevanju in navajanju ljudi k higijenskim navadam. Vzporedno proučujejo zdravstvene delavke socialno-zdravstvene prilike in kontrolirajo izvajanje zdravnikovih navodil. Negativni pojavi narekujejo nujno reševanje. Pogosto je delo počasno, sam en sam človek težko vse opravi in je nujno pritegniti k sodelovanju tim strokovnjakov. Delo je često utrudljivo tako za varovanca kot za zdravstvenega delavca. Le malo problemov se da rešiti v pisarni, vse več na domu, kjer patronažna sestra preveri in uskladi subjektivne tožbe z objektivnimi dejstvi. Obisk na domu varovancem mnogo pomeni, saj se, če ne ob prvem, pa morda ob tretjem obisku sestre sprostijo in prevladajo marsikatero skrb na njene rame. Včasih zadošča že pozorno in dobrohotno poslušanje ali rahel namig na morebitne nepravilnosti ali pa strokovni nasvet.

Patronažna sestra ni namenjena le problematičnim posameznikom ali družinam, ki trpijo zaradi nezdrave preteklosti in neurejene sedanjosti, temveč tudi vsem tistim, ki potrebujejo priznanja za njihovo prizadevnost ali vsaj rahlo podporo v skrbi za zdrav način življenja. Nekateri odstopajo od povprečne življenjske linije in je treba bedeti nad njimi. Te je težko voditi in še težje z njimi uspeti. Često patronažna sestra izkoristi vso svojo moralno moč, da vztraja in se znova vrača k skoro nerešljivim nalogam. Njena služba je zahtevna, zato mora biti ona sama vsestransko uravnovešena, ekstravertirana, široko izobražena, imeti mora psihološko pedagoške sposobnosti in mora nasploh biti osebnost. Izhajati mora iz urejenih prilik, da je tuji problem ne zavede v njenega lastnega. Zgodi pa se, da tudi sestra z vsemi naštetimi lastnostmi ne uspe, ker ni dovolj, da je problem varovanca spoznala in ga doživela. Po njej bi ga mogli in morali doživeti tudi tisti, ki so dolžni sodelovati in ukrepati v varovancev prid.

Sleherno patronažno sestro vodi zavest, da je namenjena varovancu, da zanj stori vse, kar more in je zanj potrebno. Storit more mnogo, kadar jo družba prizna in podpre. Terensko delo je naporno, zato zanj le težko dobimo zdravstvene delavce, saj stimulans za delo ni le honorar, temveč uspeh, ki jih krepi in afirmira. Dolžnost odločilnih faktorjev je, da signale negativnih pojavov s strani terenske zdravstvene delavke — sestre sprejmejo aktivno in zavestno na znanje, saj za družbo opravlja le njeno družbeno in svojo dolžnost.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Od 1. oktobra do 1. novembra se je priselilo na področje matičnega urada Moste 218 ljudi (104 moški in 114 žensk), odselilo pa 150 (62 + 88) občanov. Zivorojenih je bilo 43 otrok (27 + 16), umrla pa je 1 občanka.

V območju matičnega urada Polje se je priselilo 79 ljudi (38 + 41), izselilo pa 81 (36 + 45). Zivorojenih je bilo 37 otrok (19 + 16), umrlo pa je 16 občanov (10 + 6).

Na področju matičnega urada Dolsko so se priselili 3 ljudje (2 + 1), odselilo pa se je

7 (4 + 3) občanov. Zivorojenih je bilo 7 (3 + 4) otrok, umrla pa sta 2 (1 + 1) občana.

Število prebivalstva v občini na dan 1. novembra 1964: Moste 21.970 (10.318 + 11.652), Polje 14.271 (6.865 + 7.406), Dolsko 1.390 (669 + 721), skupaj 37.631 (17.852 + 19.779).

Delovne organizacije! Sindikalne podružnice!

OBČINSKI ODBOR RK OBVEŠČA DELOVNE LJUDI NAŠE OBČINE, DA BO

DRUGI DEL LETOŠNJE KRVODAJALSKE AKCIJE

V DNEH 23., 24., 25., 29. IN 30. DECEMBRA!

SODELOVANJE V AKCIJI NI SAMO HUMANOST, AMPAK TUDI DOLŽNOST VSAKEGA ZDRAVEGA OBČANA! PRIJAVITE SE V ČIMVEČJEM ŠTEVILU!

Ob reorganizaciji stanovanjskih skupnosti in servisov

Nedavna skupščinska debata v gospodarskem in organizacijsko-političnem zboru je znova ugotovila občutno pomanjkanje servisnih obratov oziroma delavnic s podobno dejavnostjo. Dejstvo je, da za sebi obrtniki niso mogli (ali pa niso hoteli) vedno ugoditi željam številnih občanov glede popravil in vzdrževanja potrošnih dobrin trajne vrednosti. Da bi odpravili te anomalije in razbremenile občane, so stanovanjske skupnosti uvajale na svojih področjih razne servisne delavnice. Toda tudi ta oblika uslužnostnih dejavnosti je doživela kritiko, ker je bila dejavnost servisov mnogokrat predvsem vir dohodkov stanovanjskih skupnosti. Iz tega dejstva je čestokrat izhajala nezdrava politika teh uslužnostnih obratov, ki so zelo neradi ali pa nevaljetno in neažurno izvajali razna manjša popravila in usluge, ker so jim pač predstavljale manjše zaslužke; prevzemali pa so večja naročila in tako počasi preraščali svoj prvotno začetni okvir — reševati in odstranjevati dnevne probleme občanov — ter se spremenjali v manjše obrtnike delavnice. Upravičeno so bile kritike na račun takega dela.

Ce smo v dosedanjem delu servisov odkrili manjše nepravilnosti, se nam zdi več kot potrebno seznaniti občane s spremembami, ki bodo nastale po uveljavitvi zakona o ukinitvi zakona o stanovanjskih skupnostih in zakona o ukinitvi servisnih delavnic.

Zakon o ukinitvi stanovanjskih skupnosti pravi, da se te z aktom občinske skupščine ukinejo, občani pa se potem na zboru občanov odločijo, ali jim je (kolikor njihovo območje izpolnjuje pogoje za ustanovitev) krajev. skupnost potrebna ali ne. Občinska skupščina bo odločala o nepremičninah, o premoženju, dolžnostih in pravicah bivše stanovanjske skupnosti, če bo zbor občanov odločil, da krajevne skupnosti ne gre ustanoviti.

Rok za ukinitve stanovanjskih skupnosti je 31. december 1964. Na področju naše občine je bilo do 15. septembra 9 krajevnih skupnosti, in sicer na ožjem mestnem območju 4 (Kodeljevo, Moste, Jarše, Zelena jama) na širšem 3 (Vevče, Zalog, Zadvor) izven mestnega območja pa 2 (Lipoglav in Besnica). Predvidena je ustanovitev še treh krajevnih skupnosti — Dolsko, Hrušica in Zadobrova. Izven območja krajevnih skupnosti bo ostalo samo Smartno, ki nima pogojev za ustanovitev svoje

krajevne skupnosti. Osnutke statuta, ki so bili pripravljani na podlagi tez in razprav na stalni konferenci krajevnih skupnosti in so o njih občani že javno razpravljali, imajo na Kodeljevem, v Jaršah, Mostah, Zeleni jami in Zadobrovi. V Zalogu je zbor občanov svoj statut že sprejel, vendar ga občinska skupščina še ni potrdila.

Zakon o servisu pa določa, da morajo le-ti preiti do 31. marca prihodnjega leta v samostojna podjetja. Na celotnem področju občine Moste-Polje imajo servise krajevne skupnosti Zelena jama, Kodeljevo in Moste. Na seji občinske skupščine je bilo sklenjeno, da se iz vseh obstoječih (16) servisov ustanovi dvojne samostojnih podjetij. V prvem, ki bi skrbelo za vzdrževanje stanovanjskega fonda in zgradb, bi se združili kovinski, steklarski, pleskarski, v drugem pa ostali uslužnostni servisi. Edino servis za laično nego bolnikov naj bi ostal še nadalje organ krajevne skupnosti Zelena jama — pod pogojem, da mu občinska skupščina zagotovi ustrezne dotacije za delo, deloval pa naj bi za potrebe celotne občine. Obstoj tega servisa je več kot upravičen, saj so mnogi stari ljudje, ki bi morali oditi v domove počitka, lahko ostali doma. V zvezi z delovanjem tega servisa kaže osvetliti kratkovidno politiko nekaterih podjetij in občin. Povprečni dnevni bruto dohodek na zaposlenega v podjetjih in gospodarskih organizacijah je okrog 20.000 do 30.000 dinarjev. Za negovalko, ki bi oskrbovala bolnike z vsem potrebnim, bi podjetje plačalo 2.400 dinarjev dnevno. Če postavimo, da pacienti (to velja posebno za samske, pri katerih se bolezni redno zavleče zaradi neprimernih pogojev za zdravljenje) ob negi hitreje okrevali, nam preprosto ekonomski račun pokaže, da skupnost (in podjetje) z vsakim dnem, ko se bolnik prej vrne na delo, pridobi ob takem "sodelovanju" približno 17.000 do 27.000 dinarjev. Ugotovitev torej, da do sedaj med delovnimi kolektivi in servisom za nego bolnika na domu ni prišlo do ustreznih dogovorov, ni niti najmanj razveseljiva.

In še beseda o prednostih, ki jih bo prinesel novi zakon o ukinitvi servisov. Dosedanje usluge servisov so bile zaradi davčnih olajšav izredno nizke. Namesto 72 % dajatev, ki jih odvajajo gospodarske organizacije, so odvajali servisi le 30 odstotkov od ustvarjenega dohodka. Ko bo zakon o ukinitvi servisov stopil v polno veljavo, oziroma ko bodo ti ukinitvi, bodo vse te ugodnosti odpadle in cene uslug bodo zaradi spremenjenega mehanizma seveda narasle. Bojazn, da bodo ta podjetja odklanjala ali pa zelo nerada prevzemala drobna popravila, češ da bodo morala rentabilno posloovati in jih bo pri njihovem delu — upravičeno — vodil le ekonomski račun, je popolnoma odveč, ker bomo z integracijo sorodnih dejavnosti (razni servisi) v eno samo podjetje dosegli večjo povezavo, boljše izkoriščanje kapacitet in večjo kvaliteto dela.

Gre za to, da zrastejo iz bivših servisov podjetja, ki bodo imela značaj "ekspresnih uslužnostnih podjetij" in da se dejansko zmanjšajo stroški uslug. Iz lastne izkušnje namreč vemo, da je bila pravzaprav "cenena delovna ura" servisa v resnici precej draga — skoraj tako kot obrtniška.

P. Pohleven

skuzi čas

Pred 20-letnico osvoboditve

Jubilejno leto ljudske revolucije in osvoboditve je pred nami. Moščanska skupnost ga namerava prežeti s še večjo aktivizacijo svojega delovanja, posebej pa se je uredništvo odločilo, da bo objavljalo v tej rubriki spominske, dokumentarne idr. prispevke udeležencev narodnoosvobodilnega boja, internirancev in sploh vseh, ki so kakorkoli prispevali k osvoboditvi in ljudski revoluciji. Prispevki naj se nanašajo na našo občino in naj bodo po možnosti še neobjavljeni.

Pošiljajte jih na naslov uredništva Moščanske skupnosti, Ob Ljubljani 42/II.

Junaštvo, tovarištvo in zvestoba

V pogovoru s starim partizanom zaslišimo le ime kakega kraja ali gore, pa že vemo, da hoče s tem povedati ali kraj najhujšega trpljenja in bojov, kraj, kjer se je prelivala slovenska kri za boljše življenje, ali pa kraj, kjer so se partizani povsod ali počivali po napadih in juriših.

Tako ime je vsem bivšim borcem znani Kočevski Rog. Če kdo omeni to ime, že veš, da je s tem mišljen kraj trdega partizanskega življenja in bojov, kraj, ki bo slehernega partizana vedno spominjal na najtežje trenutke partizanskih bojov.

Za italijanske ofenzive leta 1942 je bil Kočevski Rog kraj nesrečnega imena. V sebi skriva mnogo junakov, tudi iz naše občine, ki so padli za našo svobodo. S trpkostjo se spominjamo njih, ki so nam bili najdražji...

Ob imenu Kočevski Rog pa se spominjamo največjega junaštva, predvsem pa tovarištva in zvestobe, ko gotova smrt, ki ki je grozila ni premagala tistih velikih vezi tovarištva in zvestobe.

Tudi Maks Burger, ki sedaj živi v Mostah, je doživel ob velikem italijanskem ofenzivi v

bile že na varnem prve skupine ranjencev. Patrola štirih partizanov se je vrnila še k preostalim dvanajstim ranjencem. Skriti so bili v prirodni kotanji nad Smuko. Majhna, nizka lesena baraka je bila skoraj popolnoma skrita na dnu kotanje. Ranjenci so nemotno prosili patrolo, naj ostane pri njih, naj ostane vsaj eden...

Tovariši iz patrole so se spogledali, kajti nihče ne bi rad ostal z ranjenci na tako nevarnem kraju, v tej veliki italijanski ofenzivi, ko je vseposod grozila le smrt...

Vendar so tudi člani te patrole imeli nalogo oditi naprej, poiskati še druge ranjence in jih prenesti v skrita bivališča, da jih sovražnik ne dobi...

Toda sicer najmlajši Maks Burger se je javil: ostal bo pri njih. Dobro se je zavedal, kakšno veliko odgovornost si je s tem naložil na svoja šibka ramena.

Dvanajst težko ranjenih borcev je ležalo zvečer v baraki. Težke so bile ure, ki so jih preživljali. Italijanska ofenziva je divjala... Vse naokrog so napadali Italijani. Vse polno jih je bilo. Vse so pretaknili...

Ranjenci so brez moči ležali v onem tesnem prostoru. Čutili so vso nemoč in slabost, da ne morejo ničesar ukreniti, da se ne morejo niti premakniti. Saj niso dosti govorili, niso se plašili, a že njihovi pogledi so kazali, kako z negotovostjo gledajo v bodočnost.

Maks je bil edini, ki jim je bil v oporo. Kuhal jim je, moral jih je previjati. Se nikoli ni previjal ranjencev, a vsi so se počutili nekam bolje, ko so bili proti jutru prevezani in njihove rane očiščene. Noč jim je bila v varstvo, počutili so se sigurne, saj jih je v tej gosti hosti in trdi temi čuval Maks. Saj jih ni mogel nihče najti... A ko se je začelo daniti, so videli pred seboj dan negotovosti — ali bodo Italijani našli njihovo prebivališče ali ne? Sem in tja je v zgodnjem jutru presekala tišina strojni rafal. Razni čudni glasovi in kriki so prihajali od nekje.

Zdnilo se je. Gozd se je začel prebujati. Različni glasovi so se mešali med seboj in s škripanjem med vejami dreves vred so zbujali občutek, da nekdo hodi. Vendar —, pri njih je bil Maks, ki je bil zdrav...

Napolnil je puško in šel v patrolo bos — ničesar ni prepuščal slučajju. Do ranjencev je čutil veliko odgovornost. Kljub svoji mladostni šibkosti se je zavedal, da leži na nje-

govih ramenih vsa skrb, vsa odgovornost za dvanajst nemotnih ranjencev.

Previdno se je splazil iz kotanje, hodil je okrog nje, prisluškoval in oprezal. Splazal je tudi na visoko drevo in opazoval, če se morda od daleč ne bliža sovražnik... Tako je šlo dan za dnevom.

Pet dni je že sameval pri ranjencih. Od nekje se je priplazil bolničar. Bil je zelo varen, a tudi zelo strahopeten. Ko je spoznal, da je nevarno, je pobegnil in zapustil nemotne ranjence in edinega zdravega Maksa. Dezertiral je in se predal Italijanom.

Maks je z ranjenci zopet ostal sam. Njegova skrb se je še povečala. Sumil je, da je strahopetni bolničar odšel z namenom, da se javi Italijanom. Kaj bo, če izda ranjence?

Maks je ob tej misli vztrepetal. Kaj bo če pridejo Italijani in najdejo njihovo bivališče?

Postal je še opreznější. A bil je tudi vse bolj utrujen od stalnega bedenja. Podnevi je hodil v patrolo, ponoči pa je

kuhal, previjal ranjence in se plazil daleč v dolino po vodo. A Italijani so bili vsak dan bliže.

Nočni občutek varnosti je mineval. Čudni glasovi so se zopet oglašali — slišijo se le v velikem gozdu. Veja se je drgnila ob vejo — se bliža sovražnik? Maksovi živci so bili napeti kot struna. Minil je že deveti dan, ko se je plazil iz kotanje v patrolo, po vodo, pa spet v patrolo, ranjenci, voda, hrana... Zaslišal je korake. Naperil je puško, se vlegel in se pripravil na strel. Izza drevesa pa sta se pojavila zdravnik Novak-Luka in bolničarka Vika Sluga! V trenutku so se mu sprostili vsi živci in čutili in od veselja se mu je potočila solza po licih. Prišel je nekdo, ki bo z njim delil veliko breme odgovornosti!

Zdravnik Luka in bolničarka Vika sta prinesla ranjencem obveze in hrane. Obvezovala sta jih, pregledovala in čistila njihove rane.

Teden dni sta že bila pri njih. Čutili so se že kar varne. In nekega dne sta zdravnik Luka in bolničarka Vika odšla. Zopet je ostal Maks sam z ranjenci. Vendar so nekateri že delno okrevali, za silo so se že gibali. So že prebili najhujše? Maks le še ni zaupal: še zadnji trenutek lahko pridejo Italijani in jih odkrijejo. Dezerterski bolničar mu je bil v mislih.

Kaj če jih izda?

Res so nekega dopoldneva zaslišali sumljive korake. Nihče jih ni vzel resno.

Maks pa se je morda že stotič pognal po bregu navzgor. Tam — opazil je dve koloni Italijanov, ki so obkoljevali njihovo kotanjo. Prepričan je bil, da jih je pripeljal dezertir. V dveh skokih je bil v baraki pri ranjencih. Na njegovo obvestilo so se avtomatično vrgli s pogradov in se zagnali v nasprotni breg.

Samo trije niso mogli hoditi. Plazili so se po trebuhu. Sovražni mitraljez je zapel. Trije ranjenci so omahnil. Maks je skočil do njih, a bilo je prepozno. Brez njih je moral naprej.

Vsi drugi so se rešili. Tako je Maks končal svojo nalogo in po roški ofenzivi je bil dodeljen kurirskim TV postajam. Postal je eden izmed vestnih in discipliniranih kurirjev velike kurirske organizacije TV postaj Slovenije.

LUDVIK KUKAVICA

MOŠČANSKA SKUPNOST

Moščanska skupnost, glasilo občinskega odbora SZDL Ljubljana-Moste-Polje, izhaja enkrat mesečno v 4.000 izvodih. Ureja uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik Bogdan Šturm, tehnični urednik Milan Pritekelj. Rokopise in slike pošiljajte na naslov: Uredništvo in uprava MSK, Ljubljana, Ob Ljubljani 42/II, telefon 36-690, interno 8. Rokopisov ne vračamo. Tekoči račun pri NB Ljubljana, občinski odbor SZDL Ljubljana-Moste-Polje, Moščanska skupnost 600-14-608-211. Celoletna naročnina 240 dinarjev, polletna 120 dinarjev (plačljivo naprej) posamezna številka 20 dinarjev. Tisk ČZP Kočevski tisk, Kočevje

Kočevskem Rogu težke čase, pa pri tem pokazal neizmerno junaštvo, ljubezen in zvestobo do ranjenih tovarišev.

To se je dogajalo takrat, ko so bili prvi odredi partizanske vojske v veliki preiskušnji. Iz te ofenzive pa so partizanske enote izšle prekaljene v ofenzivnem poletu naprej v boj in iz njih so se formirale naše brigade, divizije in korpusi. Osnovno možnost takega ofenzivnega poleta pa so dali prav ti dokazi junaštva, tovarištva in zvestobe.

Četa Varetovega bataljona je bila dodeljena transportu ranjencev. Visoko v Rogu so

Občani pišejo...

TOVARIS UREDNIK!

Spomladi je bil v Moščanski skupnosti objavljen natečaj za prispevke v zborniku, ki da bo izšel ob 20-letnici osvoboditve. Nekako v istem času je predsednik pripravljalnega odbora za ta zbornik, Franc Taurer, odgovarjal na vprašanja našega sodelavca o vlogi in pomenu pa o pripravah in njih stanju za zbornik. Od tedaj pa nisem več zasledil nobene vrstice o tej ediciji. Zanima me, če je vse skupaj zaspalo, oziroma so nastopile ovire, ki so preprečile redne priprave za izid zbornika ali kaj — 20-letnica se naglo približuje!

S. L. Kodeljevo

DRAGI TOVARIS S. L.

(Drugič se podpišite kar s polnim imenom!), res smo nekoliko zaspali, vendar le v našem uredništvu, čeprav je tudi res, da smo nameravali že do oktobra pisati o pripravah za zbornik. Tam namreč niso zaspali — obratno, pripravljala faza je že mimo. Sicer pa naj vam zopet spregovorijo tovariši Franc Taurer:

Priljubljeni odbor je svojo nalogo tako rekoč opravil. Ko sem spomladi letos menil, da sem sicer gradiva precej, a neobdelanega, me je — sedaj že lahko povem — le nekoliko skrbelo, kako bo s prispevki. Saj veste: 20 let mineva in spomin ni več tako prožen, vrsta drugih nalog je že bila vmes in vsaka je zahtevala celega človeka, pa strokovne službe imamo za to in nanje se je kaj lahko izgovoriti, ko je treba kaj napisati ipd. No, deset avtorjev, kolikor se je odzvalo na natečaj občinske skupščine, so dovolj jasen odgovor! Že spomladi — če se ne motim — sem dejal, da najbrž ta zbornik ne bo edini in ob takem odzivu vam kar zaupam, da mi misel na drugi zbornik ne da več miru — pa čeprav čez 5 let. Stanje je torej takole: 10 avtorjev je prispevalo okoli 400 strani tipkopisa in jih oddalo redakcijskemu odboru (predsednik Leopold Maček ml. Poldáč); ta odbor bo skrbel za dokončno ureditev prispevkov, za opremo zbornika s fotografijami in dokumenti, za notranjo in zunanjo opremo zbornika nasploh, za stike s tiskarno itn. Ocenjevalna komisija pri občinski skupščini pa se bo po načelih natečaja odločila — ali ne — za najuspešnejše prispevke in jih — ali ne — nagradila. Če bo šlo vse po načrtih, bo tipkopis januarja 1965 v tiskarni.

Kakšni pa so prispevki? Nasploh želim reči, da odgovarjajo tistemu, kar sem dejal spomladi ob pripravah našega odbora o vlogi in pomenu zbornika. Avtorji so seveda različni in različni sta tudi kvaliteta in kvantiteta prispevkov. Tako je tudi prav.

Tov. s Kodeljevega — in vsem, ki se zanimajo za zbornik — torej toliko: nič nismo zaspali niti niso nastopile ovire, ki bi otežkočale redne priprave za izid zbornika. Da, nekaj bi pa le omenil — prednaročila. Razposlali smo že vabila za prednaročilo na zbornik, vendar verjetno niso še vsi povabljeni razpravljali in sklepali o njem. Vsaj vseh odgovorov še nismo dobili in izražam to priložnost ter jih znova pozivam, da to store.

Francu Taurerju lepa hvala za pojasnilo. Upamo, da je odgovor zadovoljiv. Sicer pa se bodo potrudili in kmalu zopet kaj zapisali o ediciji, ki zanjo niste nestrpni — prepričani smo — samo vi, tovariši S. L.

Uredništvo

ATLETIKA

NERESNOST FAVORITOV Prvo mesto osnovne šole Vide Pregarc

Atletska pionirska liga, ki ima v enem šolskem letu 4 kola, se je že povsem udomačila kot stalno tekmovanje atletov osnovnih šol. Niti slabo vreme ne more odvrniti navdušenih atletov, da ne bi pomerili svojih moči. Le ena prepreka je: nezanimanje šolskih vodstev in učiteljev telesne vzgoje. No, čeprav sta le dva taka primera, je še kako potrebno, da prav ta dva jasno osvetlimo in obsodimo.

Dosedanji stalni prvak, osn. šola Kette-Murn, se še s težavo »otepa« tretjega mesta. Atleti te šole imajo priliko tekmovati le na občinskem prvenstvu, medtem ko na šoli nimajo nobenih tekmovanj niti ustreznih priprav. Tako deška reprezentanca te šole ni sestavljena iz najboljših atletov (v več primerih), ampak ponajveč iz takih, ki bolj ali manj slučajno zaidejo na stadion. Tam ponavadi tudi ni vodje ekipe. Najbolj se tako delo (nedelo) odraža v skoku v višino pri dečkih: na vseh dosedanjih prvenstvih so bili med prvimi 4 tekmovalci vedno trije s šole Kette-Murn. V letošnjem II. kolu ni nastopil v tej disciplini niti en atlet s te šole; enako je tudi v mestu krogle za dekdice. Da je mera polna, dodajmo še, da je to edina šola v občini, ki ima dobre pogoje za pouk telesne vzgoje, za delo šolskega športnega društva pa naravnost odlične! V takih pogojih pa na začetku letošnjega leta nekateri oddelki niso imeli pouka telesne vzgoje več kot mesec dni. Da bo vtis celoten, pa le moramo dodati to, da je tako stanje pri dečkih — z žensko telesno kulturo je bolje. Res čuden kontrast, saj je v vsej naši telesni kulturi prav obratno.

MOŠČANSKA SKUPNOST

š p o r t

Seveda slabi rezultati v atletiki ne bodo ostali edini kazalec slabega dela. Načelo pedagogike je, da se vzgoja človeka sestoji iz umske, estetske in telesne vzgoje! Pomanjkanje katerekoli teh komponent povsem razumljivo vpliva na celovitost razvoja človekove osebnosti. Ne samo to, ampak tudi na človekovo zdravje in delovno sposobnost.

Drugi problem je šolsko športno društvo Borec iz Polja. Deluje v slabših pogojih kot šola Kette-Murn, a le v boljših kot marsikatera mestna šola. Že v prejšnji številki našega lista smo grajali neresen odnos vodstva tega društva do tekmovanja v rokometu. Isto lahko rečemo za atletiko. Po I. kolu na prvem mestu — v drugem kolu niso nastopili. Na mesto tekmovanja je prišlo nekaj otrok, brez vzgojitelja! Krivec je isti kot pri rokometu.

Takšen kritičen pregled je nujno potreben. Številke same ne povedo vsega. Po številkah je osn. šola Kette-Murn na drugem, osn. šola Polje pa na 4. mestu. Glede na pogoje pa jih daleč prekašajo vse ostale šole. Tehnični rezultati so le osnova, na podlagi katere ob upoštevanju vseh važnejših faktorjev — šole dobimo pravo vrednost prikaznega dela.

Vse priznanje pa tistim, ki ga zaslužijo. To so osn. šola Vida Pregarc, osn. šola Jarše in delno tudi osn. šola Sostro s svojimi telesnokulturnimi

pedagogi in vodstvi šol. Posebno priznanje še Frančku Pečaverju, ki je uspešno izpeljal zahtevno organizacijo.

Ob koncu še na kratko o tekmovalnih dosežkih posameznikov.

Mrzlo vreme je preprečilo marsikak boljši rezultat, vendar ne odličnim atletinjam v teku na 300 m Betijevi in Vranešičevi pa skakalki v daljino Goletovi. Dekleta so nasploh postavila boljše rezultate kot dečki, ki so se postavili le v metu krogle.

Tehnični rezultati:

pionirji:

tek na 60 metrov

1. Masten (Kajuh) 9,0 sek.
2. Trtnik (V. Pregarc) 9,0 sek.
3. Mencinger (Kette-Murn) 9,1 sek.

tek na 400 metrov

1. Kramar (KM) 10,07,0 min.
2. Živkovič (VP) 1,07,6
3. Novak (VP) 1,12,9

skok v višino

1. Eržen (K) 135 cm
2. Ivačič (VP) 130 cm;
3. Jurca (Sostro) 125 cm

skok v daljino

1. Husar (KM) 450 cm
2. Glažar (VP) 431 cm
3. Logar (KM) 430 cm

met krogle

1. Suhadole (KM) 11,10 m
- 2.—3. Godec (K) in F. Logar (KM) 10,00 m

Štafeta 4 × 60 m

1. osn. š. Kajuh 33,2 sek.
2. osn. š. Kette-Murn 33,7 sek.
3. osn. š. V. Pregarc 33,8 sek.

pionirke:

tek na 60 metrov

1. Robič (VP) 9,8 sek.
2. Kosce (VP) 10,0 sek.
3. Toplišek (KM) 10,1 sek.

tek na 300 m

1. Beti (VP) 47,0 sek.
2. Vranešič (K) 47,8 sek.
3. Zupančič (VP) 51,2 sek.

skok v višino

1. Lambergar (KM) 120 cm
2. Hvala (KM) 115 cm
3. Stamol (KM) 115 cm

skok v daljino

1. Gole (KM) 401 cm
2. Glavan (VP) 366 cm
3. Košiček (KM) 350 cm

met krogle

1. Židan (S) 7,65 m
2. Kocjan (VP) 7,30 m
3. Sešek (K) 7,10 m

štafeta 4 × 60 m

1. osn. š. Kette-Murn 36,9 sek.
2. osn. š. V. Pregarc 37,2 sek.
3. osn. š. Sostro 39,9 sek.

V II. kolu je torej zmagala osn. šola Vide Pregarc z 10.619 točkami pred osn. šolo Kajuh z 9.103 točkami, šola Kette-Murn z 8.813 točkami in osn. šola Sostro s 5.112 točkami.

Po dveh kolih pa je tudi prva osn. šola Vida Pregarc pred osn. šolo Kette-Murn.

Pred plenumom DŠD Slovan

Stanje v telesni kulturi se zadnje čase nekam zaostuje. Najvišji forumi te organizacije so le začeli povsem resno razpravljati o raznih škodljivih pojavih in slabih rezultatih. Povrh vsega so tu že novi proračun za 1965. leto in kopica perečih problemov. Ti slednji pa so vzrok, da je uprava DŠD Slovan sklenila sklicati plenum tega društva.

Kadarkoli se v telesni kulturi uporablja beseda »pereč«, je vsakomur jasno, da bo govora o finančah. No, tokrat na tem plenumu o finančah ne bo govora, ampak je glavni namen zagotoviti nadaljevanje začrtane poti, nadaljevati serijo velikih uspehov zadnjih mesecev in izboljšati delo v klubih tako, da bo prva in najvažnejša res vzgoja tekmovalcev.

Za svoje velike letošnje uspehe se imajo vsi Slovanovi klubi zahvaliti le izredni skrbi za množičnost, ki jo vsi dosledno gojijo. Vendar pa je ta skrb prepuščena le nekaj poživljivalnim funkcionarjem in športnim delavcem. Sestanek osnovne organizacije ZKJ terena Kodeljevo je ta problem temeljito obravnaval. Člani so sprejeli sklep, da so komunisti tega terena dolžni pomagati pri vzgojnem delu tudi v DŠD Slovan. V tej smeri bo torej potekal ta važni plenum, kakšni pa bodo rezultati, bo treba počakati še nekaj dni. Plenum bo namreč 21. decembra ob 17. uri v sejni dvorani naše občinske skupščine.

VEVŠKI HOKEJISTI NA TRENING NA ČEŠKO?

Letošnja zima bo ljubljanskim hokejistom res kruta. Letos ne bo umetnega ledu, ker preurejajo umetno drsališče pod Čekinovim gradom v veliko športno dvorano. Tako bodo igralci Olimpije, Slavije iz Vevč odvisni le od naravnega ledu, ki ga nameravajo »dohiti« v Vevčah. Igralci Olimpije so našli še drugo rešitev. S svojim češkim trenerjem so odšli na 10-dnevne priprave na Češko. Ko so se vrnili, so prinesli s seboj tudi enako vabilo za igralce Slavije.

Vse kaže, da bodo ti to ugodno ponudbo sprejeli in v kratkem tudi oni odšli na 10-dnevni trening na pokrita drsališča Češke. Vodil jih bo kot vedno dosedaj poživljivalni trener Jože Bezljaj.

ROKOMETAŠI SLOVANA NA POLJSKO

Letošnji jesenski prvak Slovenije v moški rokometni konkurenci je dobil vabljivo ponudbo za 11-dnevno gostovanje na Poljskem. V gosteh bodo pri rudarskem klubu Pogon iz Shorzowa, ki bo priredil mednarodni turnir. Nato bodo sodelovali še na enem turnirju in odigrali še tri prijateljske mednarodne tekme. V 11 dneh 10 tekem — to bo precejšen napor, pa tudi odličen trening v sedanjih mrtvih sezoni rokometashev. Ob odhodu so nam obljubili, da nam bodo v naslednji številki obširno poročali o svojih doživetjih — upajmo in želimo jim čim prijetnejših.

ALI SE JE KOŠARKARJEM »ODPRLO«?

Obvezna zimska eksperimentalna liga v košarki se je začela za moščanskega ligaša nad pričakovanj. Na turnirju v Ljubljani so igralci Slovana porazili karlovškega Železnčarja z 10 koši razlike, ekipo Radniškega iz Beograda, kjer

igrata državna reprezentanta Čermak in Ražnjatovič, pa kar z 11 koši razlike; izgubili so le z Olimpijo za bore 3 koše. To jim je odprlo možnost, da se bore za najvišja mesta v tem tekmovanju. To je velik uspeh, saj je trener Wallas po kvalifikacijah v Skopju z mladinci zamenjal nekatere igralce, ki odhajajo na odsluženje vojaškega roka. Največ zaslug za ta uspeh pa imajo odlični strelci Peterka, Rus, Stražar in strateg Sok.

PEPE ZABAR: Obetajo se nam boljši časi za pouk telesne kulture v naši občini — zvedel sem, da imamo štipendista na visoki šoli za telesno kulturo!

JANEZ VIHARNIK: Točno, imamo ga, enega samega! Sicer že uči, celo izven naše občine, toda kaj bi tisto, štipendista pa le imamo!

LETOS BREZ OBČINSKE STRELSKE LIGE?

Občinski strelski odbor še sedaj ni začel s tradicionalno občinsko ligo svojih 14 družin. Pravijo, da nimajo denarja za tarče. Verjetno ta sorazmerno majhen izdatek ni vzrok za nedelavnost te organizacije. Zvedeli smo namreč, da je dolgoletni iniciator vseh akcij te organizacije, Albin Klun, odšel na novo službeno mesto izven naše občine, pa je očitno zapustil za seboj v strelskih vrstah občutno vrzel.

POPRAVEK

V zadnji številki našega lista se nam je primerila ne-ljuba pomota. V intervjuju s tov. Pfunderjem, tehničnim vodjem nogometnega kluba Slovan, je odgovor na vprašanje: »Zakaj ni v ekipi nobene Moščane?« »Da bi igrali v naši ekipi Moščani, je naš cilj, trenutno pa je to še naša slaba stran.« Prosimo prizadete in bralce, da nam to oprostijo.

Bilanca na dan 31. decembra 1963

AKTIVA		PASIVA	
Postavka	Znesek	Postavka	Znesek
I. OSNOVNA SREDSTVA			
Sedanja vrednost osnovnih sredstev	4,160	I. VIRI STALNIH SREDSTEV	
Sedanja vrednost sredstev sklada skupne porabe	—	Poslovni sklad	6,745
		Sklad skupne porabe	49
		Rezervni sklad in drugi skladi	244
II. DRUGE OBLIKE SREDSTEV			
Banka in blagajna	3,313	II. DRUGE OBLIKE VIROV SREDSTEV	
Kupci in druge terjatve	239	Kredit pri banki	—
Zaloge	2,529	Dobavitelji in druge obveznosti	2,026
Druga aktiva	742	Druga pasiva	1,919
Skupaj	10,983	Skupaj	10,983

Vodja računovodstva
Borut Prelovšek s. r.

Predsednik UO
Marija Kos s. r.

Direktor
Drago Kos s. r.

DVE LETI DELA...

(Nad. s 1. str.)

izvajanju zdravstvenega zavarovanja (odstopljeni del prispevka za nadomest. oseb. doh. do 7 oziroma do 30 dni). Naša skupščina je glede na potrebe po zdravstvenem varstvu predpisala v obeh letih najvišjo dopustno 8 % stopnjo osnovnega prispevka, za kritje vseh planiranih izdatkov pa je morala predpisati tudi še dodatni prispevek (v letu 1964 le 12,54 % od osnovnega prispevka namesto dopustnih 25 %).

S kolikšnimi sredstvi razpolaga skupščina kot družbeni organ komunalne skupnosti, nam nazorno pokaže podatek, da je po rebalansu za leto 1964 predvidenih 1.672.301.000 dinarjev dohodkov in 1 milijardo 631.260.000 din izdatkov. Planirani primanjkljaj v višini 8.959.000 din naj bi pokrili iz rezervnega sklada, ki je za leto 1964 predviden v višini 17 milijonov dinarjev. Zanimiva pa je nedvomno tudi realizacija tega načrta, ki nam kaže za 9 mesecev letošnjega leta, da so bili planirani dohodki za to obdobje preseženi za 2,7 %, planirani izdatki pa le za 2,1 %, pri čemer se je predvideni primanjkljaj spremenil v presežek 2.750.000 dinarjev. Glede na tako stanje ob triletnem ni bojazni, da bi poslovanje zaključili z izgubo. Res pa je, da je predvsem za sluga temeljitih analiz skupščine in njenega odbora za zdravstvo in finance, da prvotnega finančnega načrta, ki ga je za leto 1964 predložil komunalni zavod in je izkazoval okrog 76 milijonov primanjkljaja, ni sprejela in sestavila

Ta kratki prikaz dveletnih prizadevanj komunalne skupnosti nam dokazuje, da je na novih temeljih zdravstveno zavarovanje kljub začetnim težavam potrdilo pravilnost zamisli zakonodajalca in doseglo lepe uspehe. Bistvena pomanjkljivost pa je še v tem, da je preventivnemu varstvu (patronažna služba, cepljenje odraslih in otrok, sistematski pregledi, preventivno zdravljenje zdravstveno ogroženih delavcev, letovanje predšolske in šolske mladine ipd.) kljub povečani skrbi zanj odmerjeno vse premalo sredstev, čeprav je na dlani, da bi z močnejšo preventivno nujno zmanjšali stroške zdravljenja. Preusmeritev zdravstvene dejavnosti na to področje bo ena glavnih nalog skupščine drugega sklica, čeprav vemo, da bomo pri tem naleteli na vrsto objektivnih in subjektivnih težav in da bo taka preusmeritev v nekem smislu pomenila revolucijo v zdravstveni službi in v miselnosti njenih nosilcev. Če pa upoštevamo, da je prav naša skupščina bila prva, ki je zahtevala ukinitve pavšalnega plačevanja zdravstva in pričetek plačevanja izvršenih zdravstvenih storitev, prva, ki je razen tega zahtevala tudi rebalansiranje administrativno postavljenega finančnega načrta, potem smo lahko prepričani, da se bo znala spoprijeti tudi s problemom razširjene preventive, ki daje sicer dolgoročne, zato pa tem pomembnejše rezultate. Milovan Ilich

TOVARIŠKO SREČANJE

Dne 25. novembra 1964 je priredilo društvo upokojencev Moste družabni večer v počastitev Dneva republike za vse svoje člane, stare nad 80 let. Povabljenih je bilo 63 članov društva, ki so že prekoračili 80-to leto, a se vsi, zaradi starosti in bolezni, vabilu žal niso mogli odzvati. Mladinci železničarskega bloka so pripravili kratek kulturni program. Najstarejša udeleženka je bila Franca Bezljaj, upokojena učiteljica, stara 89 let, ki je bi-

rebalans, katerega pravilnost je potrdila praksa v teh devetih mesecih. Člani skupščine namreč nikakor niso mogli prevzeti na svoje rame odgovornosti za to, da bi predpisali za manjkajočih 60 milijonov dinarjev (76 milijonov primanjkljaja, zmanjšanih za 16 milijonov rezervnega sklada) izredni prispevek za zdravstveno zavarovanje, ki bi neposredno bremenil osebne dohodke slehernega zavarovanca.

Če primerjamo letošnje podatke s podatki iz leta 1963, ko so znašali dohodki 1 milijardo 227.335.000 dinarjev, izdatki pa 1.274.156.000 dinarjev in smo torej izkazali 46.821.000 dinarjev primanjkljaja (pokrili smo ga s sredstvi iz rezervnega sklada), lahko ugotovimo v letu 1964 velik napredek in večjo zrelost družbenega organa upravljanja, ki je smotrnejše razporejal razpoložljiva sredstva in skrbel za čim učinkovitejše zdravstveno varstvo.

Da bi pa ta smoter dosegla, je skupščina tehtno razpravljala o vzrokih naraščanja bolniškega staleža in o ukrepih, ki naj bi onemogočili morebitno izkoriščanje ugodnosti zdravstvenega zavarovanja, o nesrečah pri delu in o higijensko-tehničnem varstvu, o predpisovanju in potrošnji zdravil, o vlogi in delu zdravstvenega centra, ki naj bi nudil dragoceno strokovno pomoč, in o čim tesnejšem sodelovanju z ustreznimi organi občinske skupščine in organi zdravstvene službe na našem področju, saj le skupna prizadevanja lahko izboljšajo zdravstveno varstvo.

la ob tej priliki še posebej obdarovana.

Vzdušje na družabnem večeru je bilo prijetno in prijateljsko, vsi udeleženci so bili sprejemni in tovariškega srečanja veseli in si želijo še več takih srečanj. Zahvalili so se odboru, ki je omogočil tako prijeten večer, prav tako pa tudi delovnemu kolektivu obrata družbene prehrane in Svetu krajevne skupnosti Moste, ki so se vsi potrudili, da je bil večer res kar najprijetnejši.

GREMO V KINO GREMO V KINO GREMO V KINO

Filmi, ki bodo na sporedu meseca decembra

KINO TRIGLAV

Od 1. do 2. decembra ameriški film VOJNI HEROJ
od 3. do 5. špansko-italijanski barvni film KRVA-VI KAPETAN,
od 6. do 8. francosko-italijanski barvni film MADAME SANS-GENE,
od 9. do 11. angleški film HAJKA,
od 12. do 14. italijanski barvni film RIMSKE DEVICE,
od 15. do 16. slovenski film TRIGLAVSKE STRMINE,
od 17. do 18. ameriški film PSYHO,
od 19. do 21. mehiški barvni film VIHAR NAD MEHIKO,
od 22. do 23. jugoslovanski film RADOPOLJE,
od 24. do 26. francoski barvni film HORACIJE 62,
od 27. do 28. ameriški barvni film JUPITROVA LJUBICA in
od 29. do 31. slovenski film SREČNO, KEKEC!

KINO VEČE

Od 2. do 3. decembra angleški VV film NOČ, KI SE POMNI,
od 4. do 6. italijansko-ameriški barvni film MORGANOVI GUSARJI,
od 9. do 10. domači film EŠALON DR. M.,
od 11. do 13. nemški barvni film PISANI BALON,
od 16. do 17. domači film ROJAKI,
od 18. do 20. francoski film JUDEX,
od 23. do 24. domači film ŽVIŽG OB 8. URI,
od 25. do 27. mehiški barvni film v SLUŽBI PANCHA VILLE in
od 29. do 30. argentinski film VODJA BANDE.

KINO ZALOG

Od 5. do 6. decembra ameriški film NORČIJE V OPERI,
od 12. do 13. italijanski film NEPREDVIDENO,
od 19. do 20. slovenski film SREČNO, KEKEC! in
od 26. do 27. francoski film RESNICA.

Konferenca KO SZDL Lipoglav

Na Lipoglavu je bila med prvimi v naši občini volilna konferenca krajevne organizacije Socialistične zveze. Konferenca, ki je bila zelo živahna, se je udeležila skoraj polovica članov. Razpravljali so o delu krajevne organizacije, o njenih nalogah in o važnejših komunalnih problemih; to so predvsem ceste, ki povezujejo oddaljena naselja med seboj in z ostalimi kraji. Večjo skrb je treba posvetiti posebno novi cesti iz Sel preko Panc na Lipoglav, ki bi jo bilo tre-

ba razširiti, tako da bi bila sposobna za avtobusni promet. To bi koristilo številnim zaposlenim, ki se vozijo na delo v Ljubljano. Prav tako je treba popraviti cesto iz Podlipoglava na Brezje, ki je glavna pot za prebivalce iz Repč in Brezij. Občani menijo, da bi morali obe cesti, ki sta sedaj krajevni, postati občinski. Vodovodni odbor je s svojimi sredstvi pripravil potrebne načrte za vodovod s Pugleda do Velikega in malega Lipoglava. Prihodnje leto nameravajo resno pričeti z gradnjo.

Volilna konferenca v Zalogu

Dne 22. 11. je bila v Zalogu letna konferenca organizacije SZDL, na kateri je krajevni odbor poročal o delu v preteklih dveh letih in predlagal načrt dela za zimsko sezono. Na konferenci so izvolili tudi nov 18-članski krajevni odbor, ki se je prve dni decembra že konstruiral.

Na konferenci zbrani člani iz naselij Zalog, Sp. Kašelj in Podgrad so največ razmišljali o tem, kako okrepiti organizacijo in jo približati članstvu, da bi odigravala v javnem življenju vidnejšo vlogo. V SZDL je vključenih 900, tj. manj kot 70 % vseh volivcev, od katerih pa je morda le polovica takih, ki so vključeni v organe upravljanja ali nastopajo na zborih občanov.

Konferenca je gradila dose-danji več ali manj kampanjski način dela in uporabo samo starih preizkušenih oblik združevanja članstva. Govorniki na konferenci so se zavzemali za privlačnejše tudi posameznim skupinam članov prilagojene oblike dela. Za to pa so potrebni prostori. SZDL naj kot matična družbenopolitična poskrbi, da bodo prostori v zadružnem domu urejeni za potrebe lastnega članstva in članstva vseh organizacij in društev na terenu. V tem pogledu je dal največ pobud 130-članski aktiv Zveze mladine, s katerim je dosedanjí krajevni odbor najtesneje sodeloval, pa tudi na novo oživljeno delavsko kulturno društvo Svoboda.

Ko so razpravljali o smernicah 6. plenarna zveznega od-

bora SZDL glede spomladanskih volitev in načelih kadrovske politike, so prisotni sprejeli politične priprave na volitve kot najvažnejšo nalogo v zimskem obdobju. Novi odbor bo sestavil podrobni načrt sestankov in razgovorov z volivci; prvi bo na vrsti obširnejši razgovor o kandidacijskem in volilnem postopku, o sestavi skupščin in nalogah skupščinskih organov.

Izbira članov novega krajevnega odbora je potekala demokratično. Predlagali so jih predstavniki vseh organizacij in društev na terenu, o vsakem posebej pa so razpravljali na letni volilni konferenci, kjer so predlagatelji svoje kandidature tudi utemeljili. Nič manj važno kot demokratično izbiranje je tudi to, da so vsi kandidati pristali na kandidaturo; delo marsikaterega terenskega odbora šepa namreč prav tako, ker posamezne člane volijo, ne da bi se prej z njimi posvetovali.

Zivahna razprava se je razvila o poročilu predsednika sveta krajevne skupnosti, ki je predlagal tudi letni program dela in proračuna. Najvažnejše naloge, s katerimi se bo v 1965. letu ukvarjala krajevna skupnost, so nadaljna izboljšava električnega omrežja v naseljih, urejanje lokalnih cest, napeljava vodovoda, ureditev telefonske govornice in pritegnitev otrok, ki so brez nadzorstva staršev, v varstveno ustanovo.

Ko so razpravljali o smernicah 6. plenarna zveznega od-

Izoblikovanje kriterijev

(Nad. s 3. strani)

rumih. Družbenopolitično aktiven je vsak, ki dela kjerkoli, tudi v organih samoupravljanja, v krajevnih skupnostih, mladinskih odborih, sindikalnih podružnicah, pa tudi tisti, ki je aktiven pri delu teh organizacij ali drugih, ne da bi bil član odbora omenjenih organizacij. Vendar je samo ta aktivnost premalo. Kandidat mora biti pripravljen aktivno delati kot odbornik.

DELOVNA KVALITETA IN DRUŽBENI UGLED

Tu je predvsem pomembno, da je kandidat na svojem delovnem mestu strokovno razgledan in prizadeven. Kandidat mora imeti take vrline, da zaradi njih uživa ugled pri volivcih.

RAZUMEVANJE NAŠEGA DRUŽBENOPOLITIČNEGA RAZVOJA

Sem spada tudi pripravljenost kandidata za nadaljnje aktivno spremljanje našega razvoja.

ODNOS DO SAMOUPRAVLJANJA, DO DELITVE DOHODKA PO DELU, SKRBI ZA ČLOVEKA ITN.

Samo po sebi se razume, da mora biti odnos pozitiven, human in progresiven.

Sposobnost razumevanja in reševanja širše problematike.

To naj bi bil eden izmed najvažnejših kriterijev, kateremu naj bi se podredil celo strukturalni.

POTREBNE PRIPRAVE DO VOLITEV

Da bi uresničili tisto, kar predvidevajo teze VI. plenarne zveznega odbora SZDL Jugoslavije, to je široko možnost posvetovanja in sodelovanja javnosti v obravnavanju možnih kandidatov kakor tudi najširše evidentiranje vseh možnih kandidatov, bo delo volilne komisije pri SZDL do volitev potekalo v treh fazah.

PRVA FAZA naj bi obsegala razprave z volivci in bi trajala do 30. januarja 1965. Na teh razpravah naj bo poudarek na družbeni vlogi odborov v komuni in skupščini. Na sestanku z volivci bi razpravljali tudi o kriterijih in že tu lahko evidentirali možne kandidate. Evidentiranje naj bi bilo kar najbolj demokratično, morda celo v taki smeri, da bi bila izključena možnost predhodnega evidentiranja upravnih in družbenopolitičnih organizacij. S tem bi bila prva faza zaključena.

DRUGA FAZA bi bila končana do 20. februarja 1965. Volilna komisija bi zbrala rezultate evidentiranja, primerjala rezultate s sprejetimi kriteriji, se glede na rezultat primerjav posvetovala s samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami na terenu ali v organizacijah in po potrebi v dogovoru s prej omenjenimi organi in organizacijami sprejela neka priporočila. Čim boljše bodo torej kriteriji, tem lažje bo izdelati ustrezna priporočila. Ta bodo morala predvsem zagotavljati čimvečje sposobnosti bodočih odbornikov in — če bo potrebno — vplivati tudi na strukturo. S tem se prične TRETJA FAZA, ki naj bo končana do 20. marca 1965. Do tega časa bi organizirali zbor volivcev, na katerih bi bila javna razprava družbenopolitičnih organizacij v zvezi s priporočili volilne komisije. Po razpravi bi volivci potrdili predlagane kandidate.